

Kartläggning av Sveriges kommuners upphandling av kött

#SvensktKött

Förord

Idag finns större möjligheter än tidigare för offentliga aktörer att prioritera djurvälstånd vid upphandling av livsmedel. Det har blivit lättare att ställa krav på restriktiv antibiotikaanvändning, att grisar inte kuperas, att djur har tillgång till strö och att djuren inte transporteras långa sträckor före slakt. I denna rapport har Svenskt Kött tagit reda på vad kommunerna själva vill prioritera vid upphandling av mat till skolor och äldreomsorg. Enkäten visar bland annat att:

- 90 procent av kommunerna har någon form av kost- eller inköspolicy, strategidokument eller liknande. Endast 57 procent av de som har en policy följer dock upp den kontinuerligt och bara 28 procent kopplar den till en tillväxtstrategi eller liknande.
- Närmare 60 procent önskar ställa mer långtgående krav än vad de gör idag. De efterfrågar framför allt information kring ursprungsland och närproducerat.
- 87 procent av kommunerna anser att det finns ett uttalat politiskt stöd för att prioritera annat än lågt pris i den offentliga upphandlingen.
- 99 procent av kommunerna menar att kommunens skolor och äldreomsorg vill kunna ta hänsyn till djurvälstånd, miljö och klimat när de väljer kött.
- Djuromsorg/djurskydd var det mest prioriterade och lågt pris det lägst prioriterade när kommunerna rankade olika önskemål kring upphandlingskrav. För storstadskommuner var dock låg antibiotikaanvändning viktigast medan glesbygdskommunerna prioriterade ursprungsland högst.
- En fjärdedel av kommunerna har svarat att lågt pris är viktigast när de har blivit ombudda att rangordna lågt pris, ekologiskt, låg antibiotikaanvändning, djuromsorg/djurskydd och ursprungsland.

Vid upphandlingar av livsmedel till skolor och äldreomsorg är det i genomsnitt bara två företag som lämnar anbud.

För att underlätta för mindre (och ofta närproducerande) företag som kan ha svårt att köra ut maten kan kommunerna upphandla logistik separat, eller ha en egen distributionscentral. Endast 18 procent av kommunerna upphandlar dock logistiken separat och 32 procent har en samordnad varudistribution. Däremot uppger 73 procent av kommunerna att de delar upp kontrakt i mindre delar.

De kommuner som vill prioritera djurhälsa och låg antibiotikaanvändning i sina upphandlingar har goda möjligheter att ställa krav på detta i upphandlingarna. Detta brukar leda till det kött som upphandlas kommer från Sverige då den svenska djuruppfödningen har EU:s lägsta användning av antibiotika och ett av världens mest omfattande djurskydd.

Att knyta policydokument för upphandling till kommunens arbete med att främja det lokala näringslivet är ytterligare ett sätt att främja lokala producenter. Man kan även erbjuda arenor där de lokala företagen kan diskutera samverkan kring upphandlingar tillsammans med kommunen.

Denna rapport visar att kommunerna både kan och vill ställa krav som gynnar god djurvälstånd och bidrar till att fler aktörer är med i upphandlingar av livsmedel.

Svenskt Kött hoppas att ännu fler kommuner nu tar efter och ställer krav på restriktiv antibiotikaanvändning, att grisar inte kuperas, att djur har tillgång till strö och att djuren inte transporteras långa sträckor före slakt. För visst vill vi att våra barn och äldre ska få kött från djur som haft det bra?

/Elisabet Qvarford, vd, Svenskt Kött

Organisationen Svenskt Kött

Svenskt Kött ger kunskap och inspiration om kött och svenska mervärden. Svenskt Kött representerar djurslagen nöt, gris och lamm.

Krav och möjligheter vid upphandling av livsmedel

När kommuner ska upphandla livsmedel till de offentliga måltiderna, såsom för skola eller äldreomsorg måste de förhålla sig till EU:s upphandlingsdirektiv samt till Lagen om offentlig upphandling (LOU). Direktivet innebär att den offentliga upphandlingen, utförd av myndigheterna i medlemsstaterna, måste överensstämja med principerna om fri rörlighet för varor, etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster. Därutöver krävs likabehandling, icke-diskriminering, ömsesidigt erkännande, proportionalitet och öppenhet. Syftet med upphandlingsdirektivet är att främja fri rörlighet av varor och tjänster samt den fria etableringsrätten.¹

Sverige har ett av världens mest omfattande djurskydd och livsmedel som produceras i Sverige har generellt sett en lägre miljö- och klimatpåverkan än många importerade livsmedel. Det innebär dock att svenskproducerad mat ofta är dyrare. Vid en offentlig upphandling är naturligtvis pris en viktig faktor, men många kommuner vill upphandla mer svenskproducerat, närproducerat och ekologiskt. Samtidigt kan inte en offentlig upphandlare ställa landspecifika krav i sin upphandling då det strider mot EU:s upphandlingsdirektiv.

Även om den offentliga upphandlingen från stat, kommuner och landsting endast utgör cirka fyra procent av den svenska marknaden för livsmedel och måltidstjänster² kan en offentlig upphandling som stöttar det lokala näringslivet, prioriterar djuromsorg/djurskydd eller miljö- och klimatpåverkan göra stor skillnad. Att utgå från annat än pris i en offentlig upphandling är framför allt agendasättande och kommunerna kan där föregå med gott exempel.

Både upphandlande myndighet och företag som lämnar anbud anser att det finns svårigheter med upphandling av livsmedel. Upphandlande myndigheter kan uppleva att Lagen om offentlig upphandling är snårig och svårmanövrerad. Dessutom är det bara ett av åtta livsmedelsföretag, som säljer till den offentliga sektorn, som anser att upphandlingsprocessen fungerar bra. Många företag har uttryckt missnöje med ett allt för stort fokus på lågt pris och för lite vikt på kvalitet och smak.³ En undersökning beställd av Konkurrensverket visar därutöver att 82 procent av kostcheferna runt om i landet tycker att det är svårt att få anbud från små och medelstora företag, samtidigt som 85 procent av kostcheferna anser att detta är viktigt.⁴

För att studera denna fråga har Svenskt Kött genomfört en undersökning bland kommunernas upphandlingsansvariga för livsmedel med syftet att kartlägga inställningen till, och genomförande av, upphandling av kött. Undersökningen ska ge en bild av exempelvis den politiska viljan att prioritera hållbarhet och djurvälstånd framför pris samt hur många kommuner som vill öka andelen kött från djur med ett högt djurskydd. Den ska också ge en bild av vilka krav som ställs idag på exempelvis djurskydd vid en offentlig upphandling och huruvida det finns strategidokument för upphandlingen.

Upphandlingsmyndigheten och dess uppdrag

Sedan 2015 finns det en ny myndighet, Upphandlingsmyndigheten, som ska hjälpa de offentliga aktörerna i deras upphandlingar. Regeringen har gett myndigheten i uppdrag att förstärka kompetensen hos upphandlande myndigheter och enheter samt leverantörer när det gäller strategisk upphandling av livsmedel och måltidstjänster inom offentlig sektor. Syftet är bland annat att främja en bättre och mer konkurrenskraftig livsmedelsproduktion. Regeringen anser att det är viktigt att den offentliga sektorn kan ställa krav och välja livsmedel som motsvarar samhällets ambitioner vad gäller exempelvis miljö och djurskydd. Civilminister Ardalan Shekarabi har sagt att:

"I Sverige producerar vi livsmedel utifrån en ambitiös djurskyddslagstiftning och svenska bönder åstadkommer världens bästa djurvälstånd. Samtidigt kan våra barn, äldre och sjuka serveras offentlig mat från leverantörer som inte förhållit sig till den ambitiösa djurskyddsnivån vi faktiskt

¹ <http://www.upphandlingsmyndigheten.se/omraden/livsmedel/upphandla-livsmedel/upphandlingsprocessen/hur-ser-det-ut-i-din-kommun/narproducerat-och-lou/>

² http://www.konkurrensverket.se/globalassets/publikationer/rapporter/rapport_2015-1.pdf

³ <http://www.livsmedelsforetagen.se/stort-missnoje-med-offentlig-upphandling-av-mat/>

⁴ http://www.konkurrensverket.se/globalassets/publikationer/rapporter/rapport_2015-1.pdf

har i Sverige vid produktionen. Genom att höja kompetensnivån inom det här området försäkras vi oss om att skattebetalarna ges värde för de betalda skatterna.”⁵

Ett nytt upphandlingsdirektiv från EU

Sedan årsskiftet 2016/2017 gäller ett nytt EU-direktiv för offentlig upphandling som ska möjliggöra för offentliga aktörer att tydligare kunna definiera krav på djurskyddsstandarder, hållbarhet och produktionsmetoder.⁶

Krav på närproducerat vid offentlig upphandling

Att ställa krav på närproducerat är inte alltid lätt. Krav på korta transportavstånd, att produkten ska vara närodlat eller lokalproducerad anses som regel diskriminerande och handelshindrande och är därmed inte tillåtet vid offentlig upphandling. Det samma gäller krav på viss verksamhetsort eller att en leverantör ska vara etablerad på den aktuella orten redan vid anbudsingivandet. Det är heller inte tillåtet att kräva orimligt korta leveranstider eller färskhet om det inte är berättigat med hänsyn till vad kontraktet avser. En offentlig upphandlare får heller inte ställa krav på att utländska producenter ska följa samma lagstiftning som i Sverige. Dock finns det möjlighet att ställa vissa krav gällande standarder eller produktionssystem som ligger över den miniminivå som gäller på EU-nivå. Enligt Kommunallagen ska kommunerna behandla alla aktörer lika och det är inte tillåtet att gynna enskilda näringsidkare. Dock får kommuner genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet inom kommunen.⁷

Djurskyddskrav vid offentlig upphandling

Det har tidigare diskuterats huruvida en upphandlande myndighet får lov att ställa djurskyddskrav vid en offentlig upphandling eller ej. En granskning utförd av professor och rättsexpert Niklas Bruun, på uppdrag av Miljöstyrningsrådet, konstaterar att det är möjligt att ställa djurskyddskrav.⁸ I Upphandlingsmyndighetens egna hållbarhetskriterier för kött lyfter de fram att animaliska livsmedel kan ha olika prestanda gällande djurvälstånd beroende på hur den specifika djurhållningen bedrivits och att upphandlande myndighet kan välja alternativ som innebär högre ställda djurskyddskrav än EU:s minimikrav.

En upphandlande myndighet kan exempelvis ställa krav på att antibiotika endast får användas efter ordination av veterinär och när det är veterinärmedicinskt motiverat. Detta är särskilt relevant för kött producerat i Sverige eftersom Sverige har EU:s lägsta användning av antibiotika vid djuruppfödning, medan många andra länder rutinmässigt ger djuren antibiotika i exempelvis foder.

Det går även att ställa krav på att köttet ska komma från uppfödning där djur maximalt har transporterats åtta timmar till slakt. Även krav på en bedövad slakt är en viktig komponent för att stödja goda djurskyddskrav. Grundregeln inom EU är att djuret ska vara bedövat vid slakt, men de flesta medlemsstaterna medger undantag från denna regel. Dock finns inte ett sådant undantag i Sverige, där all slakt måste vara bedövad.

I Sverige är det krav på betesdrift för nötkreatur, förutom för unga mjölkkraskalvar och en del tjurar, och även i detta fall är det möjligt för upphandlaren att ställa krav på antingen bete eller annan utevistelse under en sammanhängande betessäsong.

I många länder fixeras suggorna i samband med grisning/inseminering och normalt är suggan fixerad i fem veckor. I Sverige är det endast tillåtet att begränsa suggans rörelsefrihet tillfälligt om den uppvisar aggressivt beteende mot kulingarna. Det går även att ställa krav på lösgående grisar för att premiera ett högre djurskydd.

Sedan några år råder det inom EU ett förbud mot svanskupering på grisar, dock finns det möjligheter till undantag. Eftersom en kupering är ett operativt ingrepp som utförs för att kompensera en dålig

⁵ <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/07/regeringen-beslutar-om-uppdrag-for-battre-upphandling-av-livsmedel/>

⁶ <http://www.livsmedelsforetagen.se/stort-missnoje-med-offentlig-upphandling-av-mat/>

⁷ <http://www.upphandlingsmyndigheten.se/omraden/livsmedel/upphandla-livsmedel/upphandlingsprocessen/hur-ser-det-ut-i-din-kommun/narproducerat-och-lou/>

⁸ <http://www.upphandlingsmyndigheten.se/globalassets/rapport-niklas-bruun-2011.pdf>

produktionsmiljö, finns det goda skäl att ställa krav på att svanskupering inte skett. Även detta krav går att använda vid offentlig upphandling för att säkerställa en god djuromsorg.

Det går dessutom att ställa krav på att grisar ska ha haft tillgång till tuggbart material/strö, något som är viktigt för djurhälsan hos grisar. Sedan 2013 finns det EU-regler kring detta, men många länder har ännu inte hunnit uppfylla kraven och regelefterlevnaden bedöms som låg. I Sverige finns det sedan tidigare krav på strö varför detta krav redan är implementerat.⁹

I genomsnitt beräknas cirka 60 procent av köttprodukterna inom den offentliga sektorn i Sverige vara importerade.¹⁰ Därmed riskerar detta kött att inte möta de djurskyddskrav som ställs i Sverige, trots att det finns goda möjligheter att ställa djurskyddskrav vid en offentlig upphandling. Genom att ställa sådana krav kan man verka för att maten som serveras kommer från djur som har haft samma eller liknande djurskyddsstandard som i Sverige. Konkurrensen vid livsmedelsupphandling är emellertid låg och marknaden domineras av ett fåtal stora leverantörer. Kontrakt för livsmedel får i genomsnitt anbud från 1,9 anbudsgivare. Trots att många kostchefer anser att det är viktigt att få in anbud från små och medelstora leverantörer har de flesta problem att lyckas med detta.¹¹ Många leverantörer upplever krav och regler i offentliga upphandlingar som svåra att tillmötesgå, samt att upphandlingarna är tidskrävande och omständliga.¹² En fungerande anbuds konkurrens är ofta en förutsättning för att få bästa möjliga kvalitet och pris. För att underlätta för mindre leverantörer kan man exempelvis dela upphandlingar i mindre kontrakt baserat på produktgrupper, undvika krav på att leverantören ska sköta distribution samt minska och underlätta administrationen för anbudslämnare.¹³

Tidigare genomförda undersökningar visar att 8 av 10 kommuner har mål för hur stor andel av maten som ska vara ekologisk, dock har endast 2 av 10 kommuner mål för hur stor del andel av maten som ska vara från Sverige. När man enbart har krav på ekologiskt i upphandlingen kan man få en hög andel importerade varor¹⁴, eftersom det svenska utbudet ofta inte är tillräckligt stort för att möta efterfrågan. Det är samtidigt värt att i detta sammanhang lyfta att importerad ekologisk mat kan innebära en lägre djurskyddsstandard än konventionellt producerade livsmedel från Sverige.¹⁵ Därutöver innebär importerade ekologiska produkter ofta längre transporter och större utsläpp.

Metod

Denna rapport bygger på en enkät som har skickats till ansvarig för upphandling av livsmedel i varje svensk kommun. Om den kontaktade inte har ansett sig vara rätt person att svara på enkäten har denne blivit ombedd att vidarebefordra enkäten till berörd person.

Sammanlagt har representanter från 214 av Sveriges 290 kommuner svarat, vilket innebär en svarsfrekvens på 74 procent. Vissa kommuner har gått ihop för att genomföra gemensamma upphandlingar, vilket påverkar antalet respondenter då vissa av dem svarar för flera kommuner. I de fall då det inkommit flera olika svar från en kommun har Svenskt Kött, där det varit möjligt, bett dem återkomma kring vilket svar de önskar att använda. Observera att alla respondenter inte har svarat på alla frågor, vilket påverkar resultaten.

En sammanställning av svaren för hela riket finns i bilaga 1, och en länsvis indelad sammanställning finns i bilaga 2. I vissa fall har även kommunerna och deras svar delats in i kategorierna "Storstad", "Stad", "Landsbygd" och "Glesbygd". Detta utifrån Jordbruksverkets klassificering:¹⁶

⁹ Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för kött

¹⁰ <http://land.se/landkoll/orust-kommun-modell-notkott-utan-antibiotikarester/>

¹¹ http://www.konkurrensverket.se/globalassets/publikationer/rapporter/rapport_2015-1.pdf

¹² <http://www.livsmedelsforetagen.se/stort-missnoje-med-offentlig-upphandling-av-mat/>

¹³ http://www.konkurrensverket.se/globalassets/publikationer/rapporter/rapport_2015-1.pdf

¹⁴ <http://www.ja.se/artikel/51439/andelen-eko-okar-i-offentlig-upphandling.html>

¹⁵ http://krav.biz/mereko/wp-content/uploads/ekoikoket/stall-krav-LRF_100415-uppsl-webb.pdf

¹⁶

<http://www.jordbruksverket.se/etjanster/etjanster/landsbygdsutveckling/alltomlandet/sahardefinierarvilandsbygd.4.362991bd13f31cadcc256b.html>

Storstad – Kommuner där 100 procent av befolkningen tillhör kategorin TOT¹⁷ eller TON¹⁸. Dessa kommuner finns endast i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Stad – Kommuner med en befolkning som är minst 30 000 och/eller där den största tätorten har minst 25 000 invånare. Mindre kommuner som gränsar till dessa större kommuner och där utpendlarna som andel av nattbefolkningen överstiger 50 procent kopplas också till respektive storstadsområde.

Landsbygd – Kommuner som inte ingår i de två tidigare klassificeringarna (storstad och stad) och som samtidigt har en befolkningstäthet av minst fem invånare per km².

Glesbygd – Kommuner som inte ingår i de tre övriga klassificeringarna och som har en befolkning som är mindre än fem invånare per km².

Strategisk offentlig upphandling av livsmedel

Genom att genomföra en mer strategisk offentlig upphandling av livsmedel finns det stora möjligheter att styra vilken mat som serveras i de offentliga måltiderna. Kommunerna kan därigenom verka för att de prioriteringar man har vad gäller livsmedel uppfylls i högre utsträckning än i nuläget. Det kan exempelvis gälla ekologiska livsmedel, animaliska livsmedel från djur uppfödda med ett högt djurskydd eller ett lågt pris.

Inköppolicy

Ett första steg för att genomföra en mer strategisk upphandling är ofta en kost- eller inköppolicy, strategidokument eller liknande. Om en sådan finns på plats skapas grunden för att nå de prioriteringar kommunen anser viktiga och upphandlingen kan då bli ett verktyg för att nå dessa. Dessa policydokument måste dock följas upp och utvärderas med jämna mellanrum för att säkerställa att upphandlingarna ligger i linje med policyn, samt att justeringar görs efterhand som prioriteringarna förändras. Genom att koppla en policy med exempelvis en tillväxtstrategi i kommunen kan man därtill arbeta för att stärka det lokala näringslivet genom att skapa arenor där lokala företag får möjlighet att diskutera samverkan kring upphandlingar.

Undersökningen visar att 90 procent av de kommuner som svarat har någon form av kost- eller inköppolicy, strategidokument eller liknande. Dock är det endast 57 procent av de som har en policy som följer upp den kontinuerligt och bara 28 procent kopplar samman den med en kommunal tillväxtstrategi eller liknande.

Många vill ställa mer långtgående krav

Undersökningen visar även att närmare 60 procent av kommunerna önskar ställa mer långtgående krav än vad de gör idag. Det är framför allt krav kring ursprungsland och närproducerat som är efterfrågade. Då dessa krav inte är förenliga med LOU och gällande EU-rätt skapar det svårigheter. Viljan att ställa mer långtgående krav vad gäller ursprungsland och närproducerat tycks härröra från önskemål om höga djurskydds krav och en lokal förankring av maten. Det finns möjligheter att gynna dessa mervärden inom ramen för LOU och EU-rätt. Men det kräver att man genomför en strategisk livsmedelupphandling där tydliga önskemål pekas ut och att man använder olika verktyg för att underlätta för lokala och mindre leverantörer att svara upp mot kommunens efterfrågan.

Starkt politiskt stöd

En klar majoritet, 87 procent, anser att det finns ett uttalat politiskt stöd för att prioritera mer än endast lågt pris i den offentliga upphandlingen. Vid frågan om det upplevs finnas en efterfrågan bland kommunens skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat svarade 99 procent av kommunerna "ja". Samtidigt har en fjärdedel av kommunerna svarat att lågt pris är viktigast när de har blivit ombudda att rangordna lågt pris, ekologiskt, låg antibiotikaanvändning, djuromsorg/djurskydd och ursprungsland. Det tyder på att det finns en stark vilja i kommunerna att

¹⁷ Tätortsområden = områden med mer än 10 000 invånare

¹⁸ Tätortsnära landsbygd = områden omkring tätorter med mer än 10 000 invånare. De geografiska gränserna för tätortsnära landsbygd baseras på en uppskattad radie för arbetspendling till tätorterna, där pendling kan antas vara frekvent.

upphandla utifrån fler kriterier än lågt pris, men att det förmodligen saknas tillräckligt ekonomiskt utrymme.

Att välja ”rätt”

Vad som är ”rätt” kött för respektive kommun skiljer sig mycket åt. Vissa tycker att låg antibiotikaanvändning är viktigast, andra prioriterar lågt pris eller ekologiskt. Ofta finns det flera olika mervärden som följer med, väljer man exempelvis kött som producerats med höga djurskydds krav och en god djuromsorg behövs det sällan mycket antibiotika i uppfödningen. Genom att ställa höga krav på att uppfödningen har skett under mycket stränga djurskyddsregler och låg antibiotikaanvändning tenderar det att leda till att gynna svensk köttproduktion som har EU:s lägsta antibiotikaanvändning. Det är sällan enkelt att prioritera mellan olika kategorier, exempelvis kan importerat ekologiskt kött komma från djur som har haft en lägre djurskyddsnivå än konventionellt kött från Sverige. Samtidigt som många kommuner arbetar aktivt för att få kött med god kvalitet och från djur som mått bra, måste de samtidigt förhålla sig till en budget och hushållning med skattebetalarnas pengar.

I undersökningen rankade respondenterna de fem kategorierna ursprungsland, djuromsorg/djurskydd, låg antibiotika, ekologiskt och lågt pris på en skala från 1-5, där 1 är lägst prioriterat och 5 är högst prioriterat. Vid en netttotalssammanställning¹⁹, där +100 är högst och -100 är lägst, hamnade djuromsorg/djurskydd högst upp i prioriteringslistan (+28) och lågt pris hamnade längst ned (-29). Vid en jämförelse mellan storstads-, stads-, landsbygds- och glesbygdskommuner²⁰ framkommer det en stor diskrepans mellan storstadskommunerna, som prioriterar låg antibiotikaanvändning högst (+24), och glesbygdskommunerna som prioriterar ursprungsland högst (+55).

”Djuromsorg/djurskydd” är det mest populära kravet, som kommuner inom samtliga kategorier prioriterar. Allra vanligast är det att landsbygdskommuner och stadskommuner prioriterar detta.

För prioriteringen ”Ekologiskt” var det endast landsbygdskommuner som rankade detta högt.

”Lågt pris” prioriterades ned av de flesta kommungrupperna. Endast inom gruppen glesbygdskommuner är det fler som prioriterar lågt pris än som inte prioriterade det. Detta skulle kunna förklaras av att det ekonomiska underlaget kan antas vara mer begränsat i glesbygdskommuner jämfört med exempelvis storstadskommuner. Även ”Ursprungsland” prioriteras främst av glesbygdskommuner.

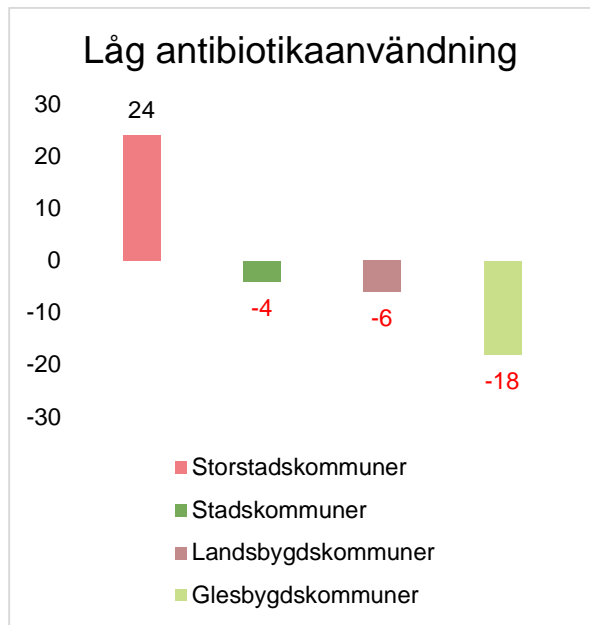
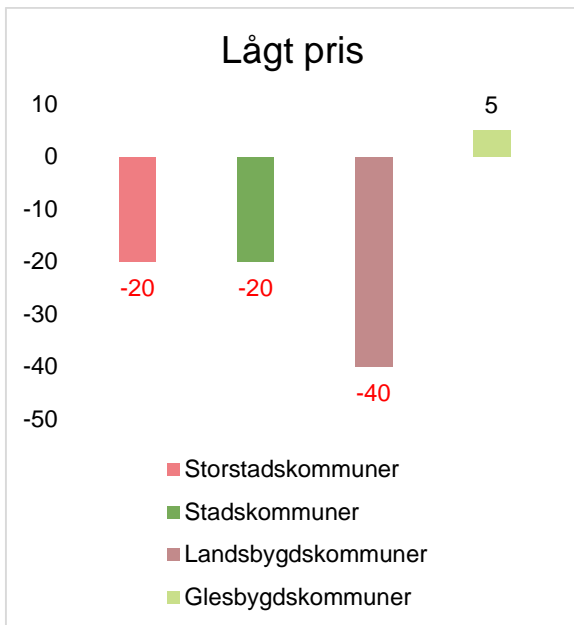
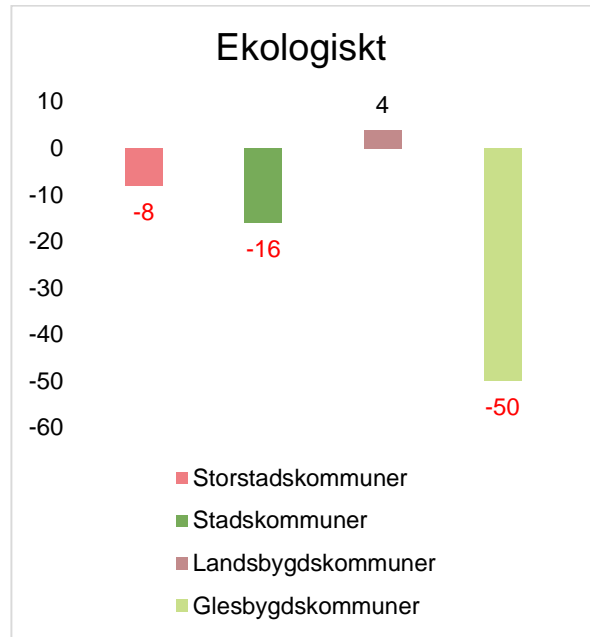
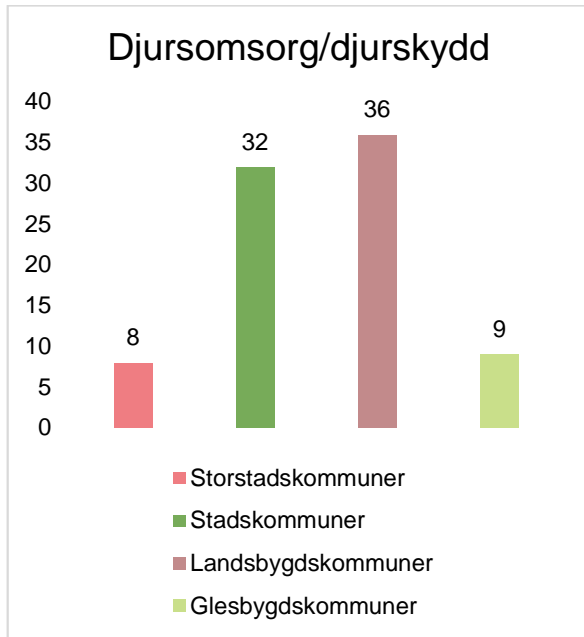
Låg antibiotikaanvändning prioriteras däremot framför allt av storstadskommuner, medan det är vanligare att kommuner inom andra kategorier prioriterar ned just detta.

¹⁹ Netttotal innebär att man subtraherar andelen nekande svar från andelen jakande svar. Netttotalen kan variera mellan +100 och -100. I detta fall har Svenskt Kött subtraherat andel 1:or och 2:or från andelen 4:or och 5:or.

²⁰

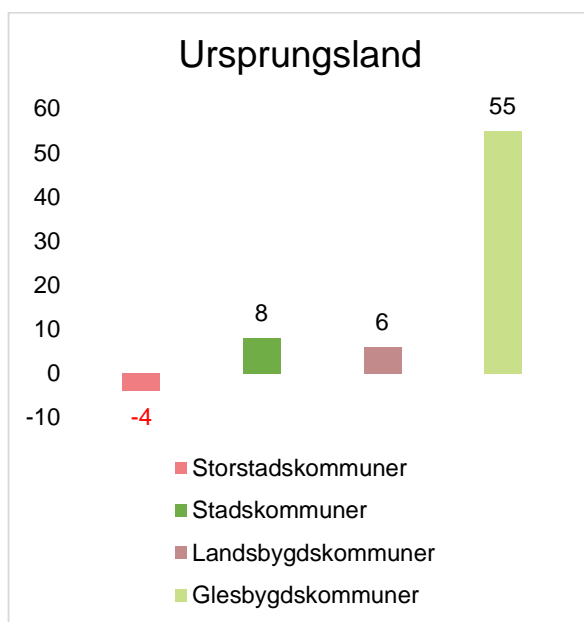
<https://www.jordbruksverket.se/etjanster/etjanster/landsbygdsutveckling/alltomlandet/sahardefinierarvilandsbygd.4.362991bd13f31cadcc256b.html>

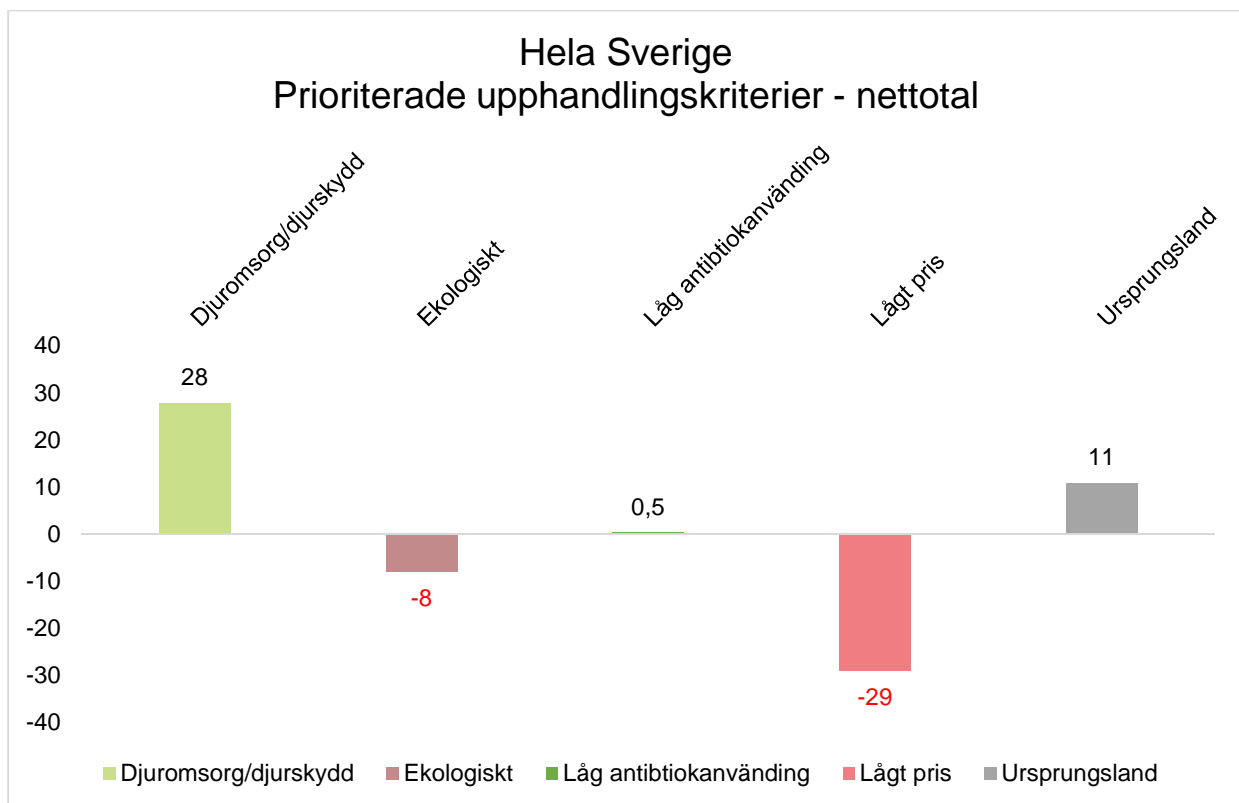
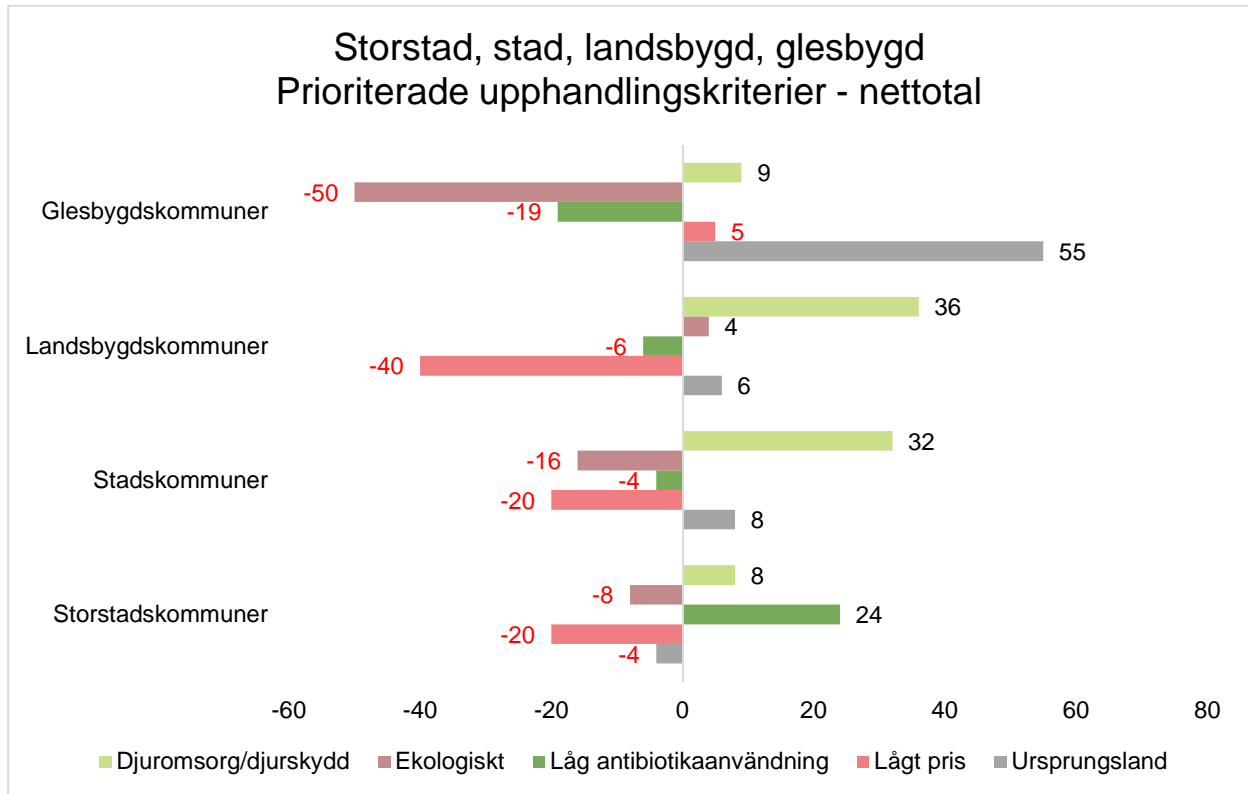
#SvensktKött

#SvensktKött

Djurskyddsorg/djurskydd är mest prioriterat

Över 90 procent av de tillfrågade kommunerna uppger att de i sina tidigare upphandlingar har ställt djurskyddskrav i nivå med svensk lagstiftning. Samtidigt visar en nyligen genomförd undersökning av LRF att närmre 60 procent av köttet i de offentliga måltiderna, i kommun och landsting, är importerat.²¹

Värt att anmärka är att endast 83 procent av respondenterna svarade att de kommer ställa djurskyddskrav motsvarande svensk standard i kommande upphandling av kött, jämfört med 90 procent som uppgav att de ställt dessa krav tidigare. Motiveringen till att ställa djurskyddskrav motsvarande svensk standard var bland annat att det är viktigt att djuren har det bra och behandlas väl, att man bör följa den svenska djurskyddslagstiftningen, att det innebär kvalitet på råvaran och att man väljer detta på grund av etiska och hållbarhetsskäl. Många hänvisar även till policydokument samt politisk styrning i den offentliga upphandlingen.

Verktyg som underlättar för mindre/lokala leverantörer

En majoritet av de svarande kommunerna önskar ställa mer långtgående krav på sin offentliga upphandling av kött och efterfrågar framför allt är närproducerat och möjlighet att ställa krav på ursprungsland. Även om det är inte förenligt med EU-rätt att ställa krav på ursprungsland eller närproducerat finns det flera olika tillvägagångssätt för att underlätta för mindre leverantörer och producenter i närområdet att delta i den offentliga upphandlingen och kunna leverera livsmedel till kommunernas skolor och äldreboenden.

Direktupphandling och delade upphandlingar

Exempelvis går det att bryta ner upphandlingarna i fler mindre delar och använda sig av så kallad direktupphandling. Eftersom maxbeloppet för direktupphandling är 534 890 kronor per år enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling)²² är detta en möjlighet framför allt för mindre kommuner som inte upphandlar lika stora kvantiteter som exempelvis större städer. I EU:s nya upphandlingsdirektiv har det tydliggjorts att delar av en kommun, exempelvis en förvaltning eller en större skola, under vissa omständigheter, kan räknas som en egen upphandlande myndighet. Den nya lagen om offentlig upphandling innebär även tydligare regler om i vilka fall en upphandlande myndighet får och ibland ska dela upp ett kontrakt i mindre delar. I dagsläget använder endast 30 procent av kommunerna direktupphandling för livsmedel. Dock uppger 73 procent att de delar upp upphandlingen i mindre delar. Det finns därmed potential att ytterligare dela upp upphandlingen och använda direktupphandling i ännu fler kommuner för att möjliggöra för mindre lokalproducenter att delta.

Logistik

Ett annat sätt att förenkla för de mindre leverantörerna och producenterna, och därmed skapa möjligheter för mer närproducerade livsmedel, är att ha en distributionscentral och/eller upphandla logistiken separat. En distributionscentral underlättar för de mindre leverantörerna som inte har resurser att distribuera livsmedel till exempelvis skolor och äldreboenden i kommunen. Att bryta ut logistiken ur livsmedelsupphandlingen och upphandla distributionen separat innebär att en distributör får i uppdrag att transportera samtliga livsmedelsleverantörers produkter. Även de underlättar för små producenter och som inte har den transportkapacitet och de resurser som motsvarar kommunens behov. Samtidigt kan miljömässiga hänsyn tas i form av exempelvis krav på fordon. Dock är det endast 18 procent som upphandlar logistiken separat och 32 procent som har en samordnad varudistribution.

Tidig dialog med lokala leverantörer och producenter

Genom att tidigt i arbetet med livsmedelsupphandlingen involvera lokala leverantörer och producenter kan kommunen undersöka den lokala marknaden och dess utbud. Det gör även att leverantörerna och producenterna har bättre möjlighet att anpassa sitt utbud utifrån det som kommunen efterfrågar. 7 av 10 kommuner uppger att de arbetar på detta sätt när de ska genomföra nya upphandlingar, fler kommuner skulle därför kunna använda denna metod.

²¹ http://www.atl.nu/arbetsliv/svenskt-kott-vinner-mark-i-skolan/?utm_source=ATL+Nyhetsbrev&utm_campaign=9c20b0dc60-EMAIL_CAMPAIGN_2017_01_03&utm_medium=email&utm_term=0_0f8856c868-9c20b0dc60-95378369

²² <http://www.konkurrensverket.se/upphandling/utan-annonsering/direktupphandling/under-direktupphandlingsgransen/>

Bilaga 1 – Svar riket

Observera att alla respondenter inte har svarat på alla frågor, vilket påverkar resultaten.

1. När planerar ni att annonsera nästa livsmedelsupphandling i kommunen/kommunerna?

Mindre än 6 månader	91 kommuner	42%
Mer än 6 månader	113 kommuner	52%
Vet ej	12 kommuner	6%

2. Känner du till Upphandlingsmyndighetens hjälpverktyg "kriterie-biblioteket"/"kriterie-wizard"?

Ja	191 kommuner	89%
Nej	24 kommuner	11%

3. Har ni i er kommun/era kommuner använt eller kommer använda er av verktyget som stöd vid framtagandet av upphandlingsdokument för livsmedel?

Ja, och planerar att använda det igen	161 kommuner	85%
Ja, har använt verktygen men planerar inte att göra det igen	1 kommun	1%
Nej, men planerar att använda det	15 kommuner	8%
Nej, och planar inte heller att använda det	1 kommun	1%
Vet ej	12 kommuner	6%

4. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	195 kommuner	91%
Nej	20 kommuner	9%

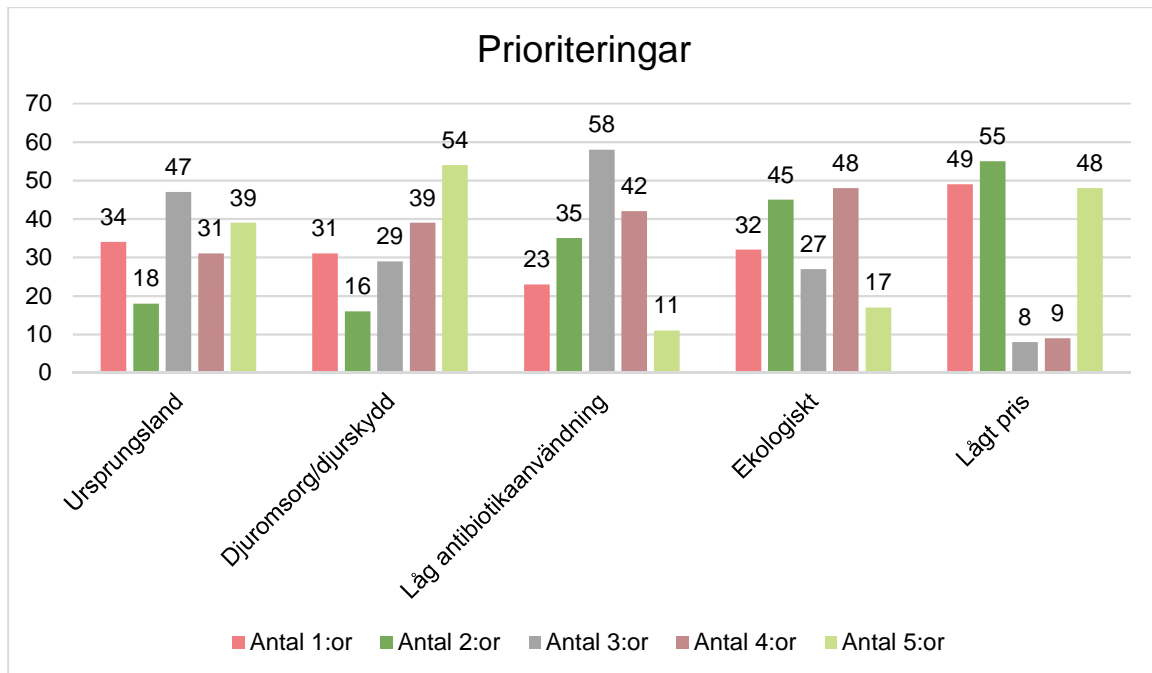
5. Om ja på fråga 4, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

Ja	124 kommuner	64%
Nej	20 kommuner	7%
Vet ej	58 kommuner	30%

6. Om ja på fråga 4, kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	60 kommuner	31%
Nej	31 kommuner	16%
Vet ej	104 kommuner	53%

7. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

8. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	116 kommuner	58%
Nej	85 kommuner	42%

9. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	168 kommuner	87%
Nej	25 kommuner	13%

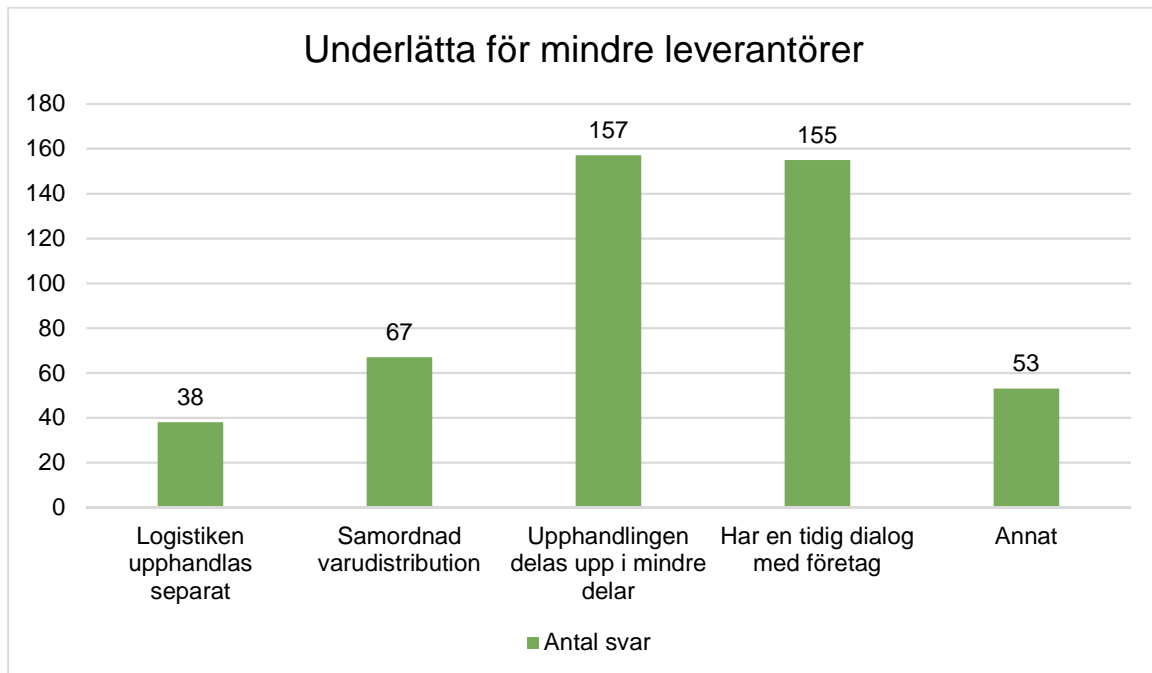
10. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	186 kommuner	98%
Nej	3 kommuner	2%

11. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	61 kommuner	31%
Nej	138 kommuner	69%

12. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

13. Har ni ställt djurskyddskrav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	177 kommuner	90%
Nej	20 kommuner	10%

14. Om ja på fråga 13, hur många procent?

100 procent	35 kommuner	81%
85 procent	6 kommuner	2%
80 procent	1 kommun	2%
70 procent	1 kommun	14%

15. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	145	88%
Nej	19	12%

16. Kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	145	83%
Nej	0	0%
Vet ej	30	17%

17. Har du hört talas om märkningen "Kött från Sverige"?

Ja	128	73%
Nej	48	27%

#SvensktKött

Bilaga 2 – Svar län

Observera att alla respondenter inte har svarat på alla frågor, vilket påverkar resultaten.

Blekinge

Antal kommuner i länet 5
Antal kommuner som svarat 5

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	4
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

Ja	3
Nej	0

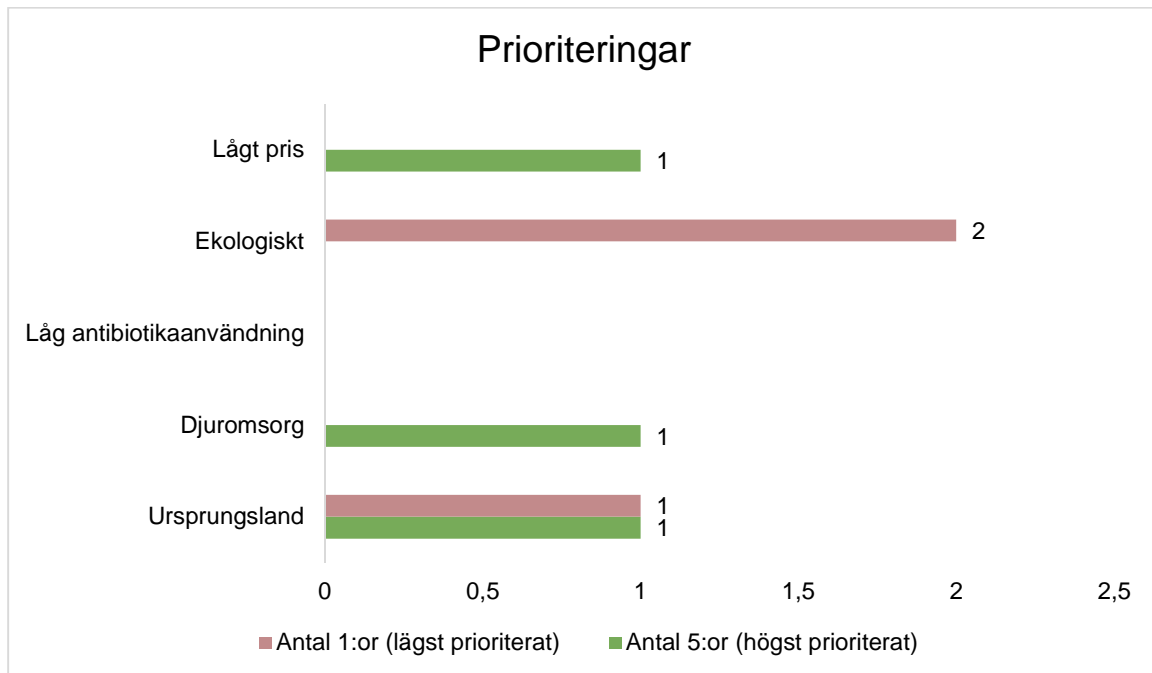
1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	1
Nej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Låg antibiotikaanvändning går in under Djurskydd/Djursorg. Svårt att rangordna då punkterna går in i varandra i skullkraven
- Alla krav är viktiga och ställs. Det går inte att gradera ex ekologiskt mot något annat eftersom de produkter där enbart ekologiskt efterfrågas så kan inget annat accepteras

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	2
Nej	3

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Delvis märkning och närproducerat
- Specifika krav - närproducerat och svenskt kött

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	3
Nej	0
Vet ej	1

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	2
Nej	3

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Vi kommer att se över möjligheten i kommande upphandlingar
- Vet ej i dagsläget
- Kan inte svara på det

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	0
Upphandlingen delas upp i mindre delar	4
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	1
Annat, hur?	2

Kommentar annat, hur?

- Finns ett beslut på att samordna varudistribution införs under 2018.
- Vi har ett projekt igång för samordnad varudistribution, vilket kommer innebära möjligheter vid nästa livsmedelsupphandling.

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	5
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Flertal krav för animaliska produkter
- Baskraven i Upphandlingsmyndighetens upphandlingskriterier.
- Samtliga utifrån Upphandlingsmyndighetens kriterier
- Nötkött; Information om ursprung, Salmonella, Antibioteka, Transport av djur till slakt, Slaktmetod, Djurmaterial för avel, Kirurgiska ingrepp, Avmaskning, Ekologisk vara. Griskött; 4 första samma + Lös gående grisar, Rutinmässig svanskupering, Utrymme, Strö/bökbart material, Ekologisk vara. Kyckling; 4 första samma + Beläggingsgrad, Näbbtrimmning och kirurgiska ingrepp, vattenhalt, Ekologisk vara
- Vi har ett antal spjutspetskrav. Vårt färska kött och chark är endast svenskt.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	4
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Kombinationen krav på produkten och krav utifrån upphandlingskriterierna

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	5
Nej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Vi kommer att ha flera spjutspettskrav.
- genom användning av upphandlingsmyndighetens kriterier (tidigare miljöstyrningsrådet klriterier har använt)
- Baskraven i Upphandlingsmyndighetens upphandlingskriterier
- Genom att ställa de krav som upphandlingsmyndigheten tar fram, även de avancerade och spjutspettskrav
- Krav enligt kriterie biblioteket samt ökad andel ekologiskt, märkning enligt nya LOU

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Viktigt med kvalitet
- KF-mål "Öka andelen närproducerat och ekologiskt", samt för att kunna efterfölja riktlinjer i vår måltidspolicy
- För att få svenskt kött

Dalarna

Antal kommuner i länet 15
Antal kommuner som svarat 13

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	12
Nej	1

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

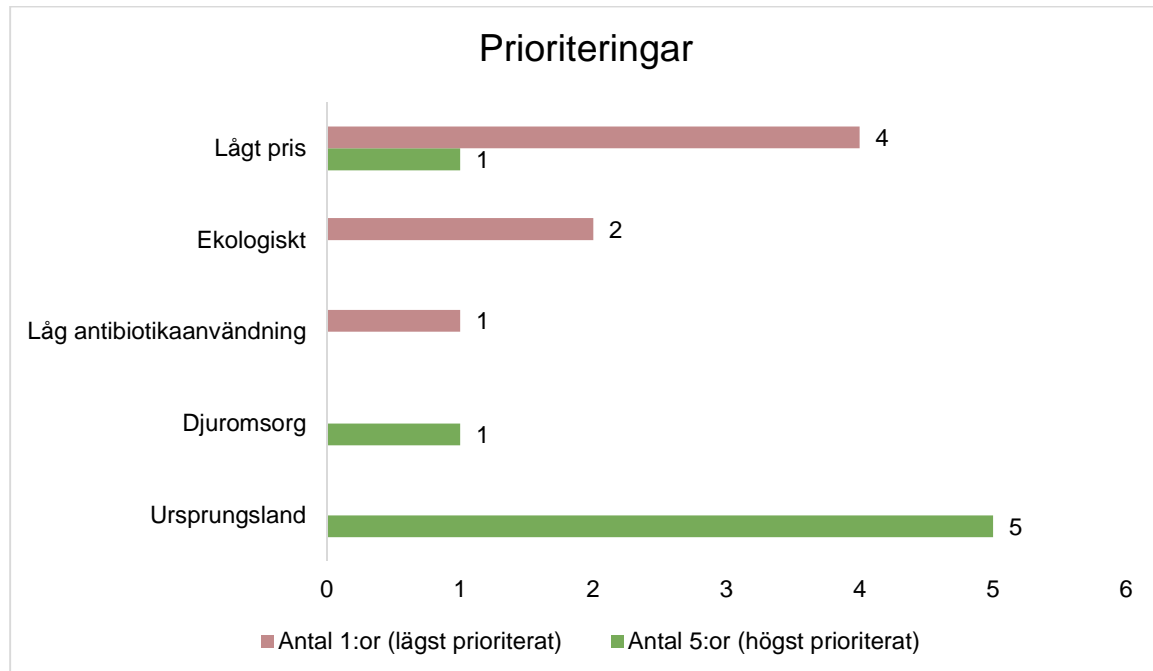
Ja	7
Nej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	7
Nej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Även miljöbiten. Korta transporter
- Vi vill använda oss av kött med svenskt ursprung. Då vet vi att djuromsorg/djurskydd är ok och att antibiotikaanvändningen är låg. Vi använder oss endast av det svenska köttet som vi har på våra avtal och ändrar menyn hellre än att använda kött med utländskt ursprung
- Lite svår att svara på då det kan skilja lite bland de 10 kommunerna vi företräder. Gäller flera svar

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	6
Nej	7

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Jag skulle vilja upphandla kött från närområdet med korta transportvägar
- Jag skulle vilja kunna ställa: "kött med svenskt ursprung". Vad jag förstår enligt den som har hand om vår kommande upphandling, så går det ej.
- Förenkla för mindre/lokala producenter
- Vi handlar närproducerat idag och har ställt de baskrav vi tycker är relevanta

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	9
Nej	3

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	13
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	7

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Vet inte. Vi scannar den lokala marknaden inför att vi gör upphandlingar. Vi inbjuder till träff med leverantör/producent för att se vad de kan erbjuda, slag av kött, mängder, kvalitet, med mera samt hur de kan uppfylla våra ställda krav.
- Vet ej. Vi har försökt "brutit ur" de delar vi tycker är viktiga och där vi har lokala alternativ och hoppas på att de vill svara så att vi får de leverantörer som finns nära oss.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	7
Samordnad varudistribution	7
Upphandlingen delas upp i mindre delar	13
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	13
Annat, hur?	7

Kommentar annat, hur?

- Vi försöker samordna transporter för fler företag
- Behovet delas upp i flera upphandlingar så att rätt krav ställs i rätt upphandling

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	13
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- ursprung, salmonella, antibiotika, transport av djur till slakt, slaktmetod, operativa ingrepp, ekologisk vara, lösgående grisar, förbud mot svanskupering, beläggingsgrad, näbbtrimning
- Jag tror att vi har det då det är viktigt för oss. Vi är 5 kommuner som gör upphandling tillsammans och har en gemensam upphandlare. Vet ej vad vi angett, det har hon koll på.

- Djuret har enbart fått antibiotika efter ordination av veterinär och när det är veterinärmedicinskt motiverat.
- Miljöstyrningsrådets kriterier för kött.
- Enligt upphandlingsmyndighetens kriterier
- Knorr på svan, näbbtrimning, ströbädd, antibiotika användning m.m.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	13
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	13
Nej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Likartade som vi haft tidigare
- Samma som tidigare
- Vet ej men vår upphandlare har koll på vad vi vill
- Svårt att säga nu

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Lyckosamt vilket gjort att vi både har en liten ekologisk köttbonde och Siljans chark
- Politiskt och tjänstemännen vilja
- För att det är viktigt för oss som ansvarar för maten i kommunen att vi vet vad barn och gamla äter och att vi även gynnar svenska bönder
- Viktigt för oss

Gävleborg

Antal kommuner i länet 10
Antal kommuner som svarat 10

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	9
Nej	1

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

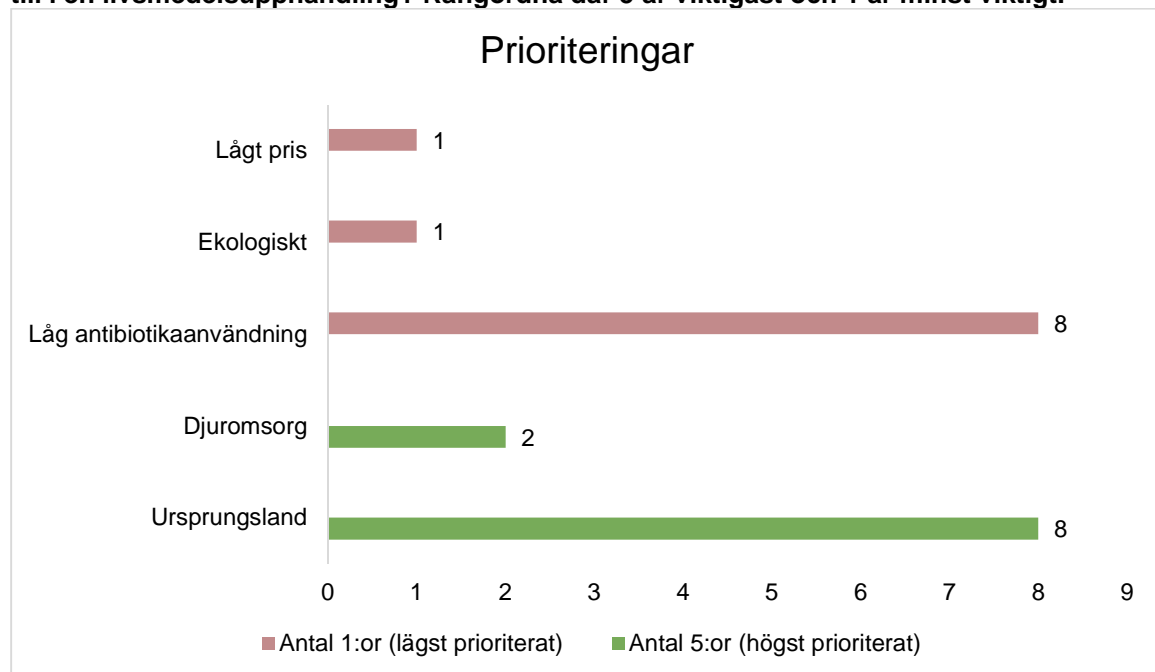
Ja	1
Nej	0
Vet ej	9

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	0
Nej	0
Vet ej	10

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Lite svårt att svara på då det kan skilja lite bland de 10 kommunerna vi företräder. Gäller flera svar

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	10
Nej	0

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Det skulle finnas fler sätt att separera bra konventionells framställt kött med mindre bra. Svensk råvara är viktigt med även om wizardkrav ställs kan det komma råvara från annat land. Kraven är inte så svåra att ställa egentligen men hur följer vi upp!!! Där ligger problematiken att kunna följa upp krav vi ställt och på ett objektvt sätt motivera dem för att inte vara diskriminerande.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	9
Nej	1

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	10
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	9

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Nej, ser inte att vi kan det då hela kommunens behov av livsmedel ska räknas in och det överstiger alltid 534000 kr

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	0
Upphandlingen delas upp i mindre delar	10

Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	10
Annat, hur?	1

Kommentar annat, hur?

- Som ovan angett, vi träffade lokala köttbönder i två omgångar för att lära oss deras förutsättningar och berätta om våra behov

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	10
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Baskrav

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	10
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	10
Nej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- UHM baskrav
- Samtliga baskrav

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Stort önskemål om svensk råvara
- Självfallet för att få god djuromsorg och svenska produkter. Problemet är att så länge att vissa producenter i Europa kan uppvisa intyg på att deras kött uppfyller krav i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning så blir baskraven "tandlösa". De ger ingen garanti för svenskt kött.

Halland

Antal kommuner i länet 6
Antal kommuner som svarat 5

Strategidokument

1. Har ni en inköbspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköbspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

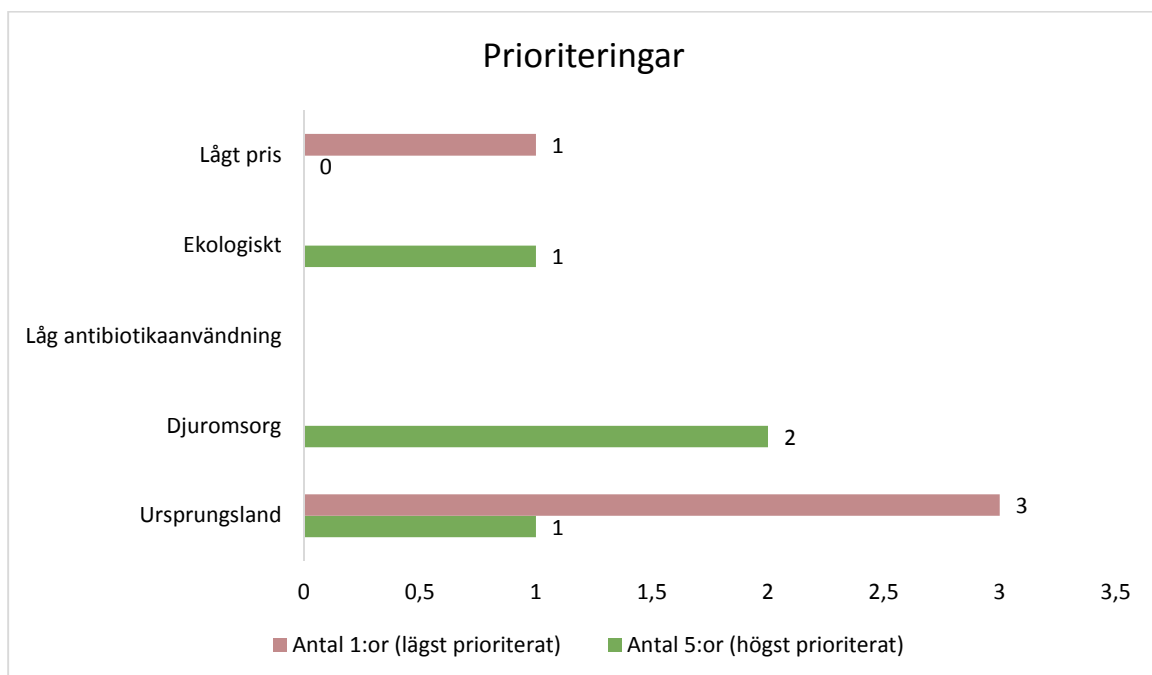
Ja	4
Nej	0
Vet ej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköbspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	4
Nej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Samtliga krav är viktiga i livsmedelsupphandlingar och rangordningen kan skilja sig bland olika inriktningar/upphandlingar inom livsmedel
- Svårt att rangordna när mycket av det hänger ihop, prioriterar man svenskt så är det pga av djuromsorgen och den låga antibiotikaanvändningen

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	2
Nej	3

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Uppföljningen

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	5
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	3
Nej	2

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Nej, vi jobbar med en samordnad varudistribution och ser över möjligheterna att dela upp livsmedelsupphandlingar i delar.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	2
Upphandlingen delas upp i mindre delar	5
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	4

Annat, hur? 1

Kommentar annat, hur?

- Uppsökande verksamhet

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja 4
Nej 1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Miljöstyrningsrådets mallar
- Har ställt krav enligt Upphandlingsmyndighetens miljö- och djurskydds krav.
- Enl Upphandlingsmyndigheten
- alla från upphandlingsmyndigheten

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja 5
Nej 0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja 5
Nej 0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Upphandlingsmyndighetens kriterier som eventuellt kompletteras med ytterligare krav.
- Vi följer upphandlingsmyndighetens rekommendationer
- Samtliga kända på marknaden vid det tillfället sam nya teorier om 4 år då upphandling är aktuellt igen.
- alla som upphandlingsmyndigheten rekommenderar

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Politiska beslut
- för att vi vill ha bra och säkert kött

Jämtland

Antal kommuner i länet 8
Antal kommuner som svarat 8

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	8
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

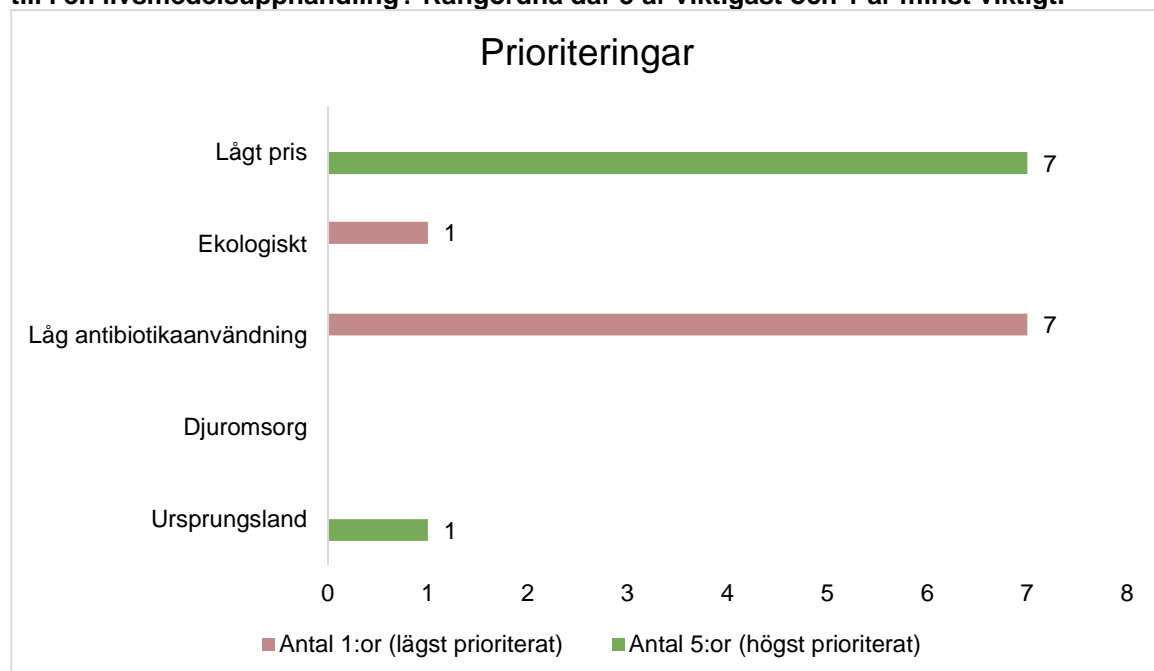
Ja	8
Nej	0

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	7
Nej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

-

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	8
Nej	0

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- LOU

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	7
Nej	1

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	8
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	7

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Nej
- Jag anser inte att det är möjligt då det enligt LOU inte är tillåtet att dela upp kontrakt i syfte att komma under tröskelvärden

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	8
Upphandlingen delas upp i mindre delar	8
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	8
Annat, hur?	0

Kommentar annat, hur?

-

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskyddskrav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	8
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskyddskrav?

- Utifrån LOU
- Svensk djuskydd

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	8
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	1
Nej	0
Vet ej	7

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- svenskt djurskydd

13. Om ja på fråga 11, varför?

- vill ha svensk (Härjedalens) kött

Jönköping

Antal kommuner i länet 13
Antal kommuner som svarat 10

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	10
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

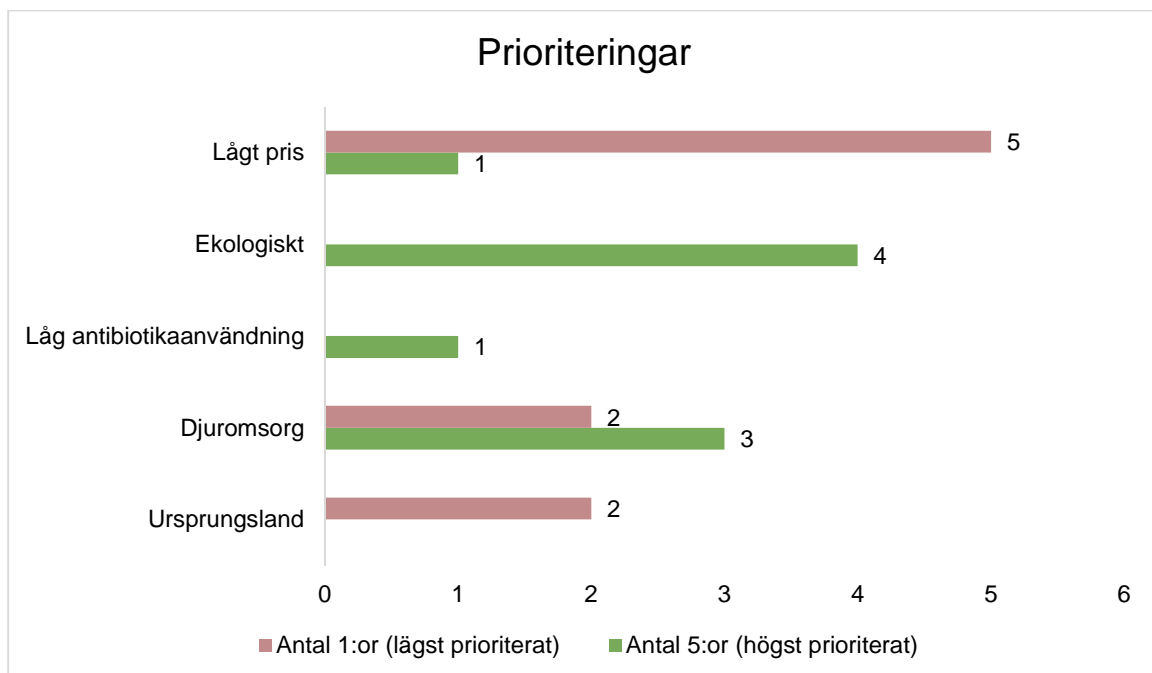
Ja	9
Nej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	1
Nej	2

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Vi tar inte hänsyn till ursprungsland på grund av LOU. Vi plockar ut vissa produkter och ge möjlighet till små leverantörer att lämna anbud
- Vi saknar alternativet "kvalitet"

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	5
Nej	5

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Närproducerat och enligt svenska miljö och djurskyddskrav
- Ekonomi, tillgång
- LOUs grundprinciper omöjliggör vissa kravställningar. Möjligheten till uppföljning av ställda krav innebär också en begränsning i vilka krav vi har möjlighet att ställa. Den enskilt största begränsningen vi ser i våra möjligheter till en utökad kravställning i livsmedelsupphandlingarna handlar om den budget som vi har för inköpen. Vi kan ställa långtgående krav i våra upphandlingar, utan att sedan ha medel för att avropa produkterna i avtalet. Vi skulle gärna ställa fler krav med lokal koppling, så som exempelvis närproducerat.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	7
Nej	1

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	8
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	2
Nej	7

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Vi har interna lägre belopp för direktupphandling. Livsmedelsupphandlingen delas upp i grupper för att främja mindre leverantörer.
- Nej. Vi är så stor kommun så direktupphandling är inte aktuellt.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	4
Upphandlingen delas upp i mindre delar	7
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	10
Annat, hur?	0

Kommentar annat, hur?

-

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	6
Nej	4

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Transport, bedövning, antibiotika, ursprungsland, lösgående, ej svnskuperat, strö för sysselsättning, belägningsgrad, näbbtrimning
- Enligt Upphandlingsmyndighetens
- Alla krav som ingår i upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier på BAS-nivå.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	10
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	9
Nej	0
Vet ej	1

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Enl svensk standard
- De av upphandlingsmyndigheten publicerade krav.
- Samma som vi gjort tidigare
- Nötkött, griskött och lammkött samt sammansatta produkter med ett innehåll av nötkött, griskött respektive lammkött på minst 10 %, även charkuterier och sammansatta produkter.

- Alla som ingår i upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier på BAS-nivå.

13. Om ja på fråga 11, varför?

- förhoppning om bättre kvalité och miljö
- Politiskt beslut i antagen policy.
- För att erhålla bra produkter och veta att djuren har haft en bra miljö.
- Viktig prioritet och politiskt beslut.
- Vår upphandlingspolicy säger att vi ska göra det.

Kalmar

Antal kommuner i länet 12
Antal kommuner som svarat 10

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	10
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

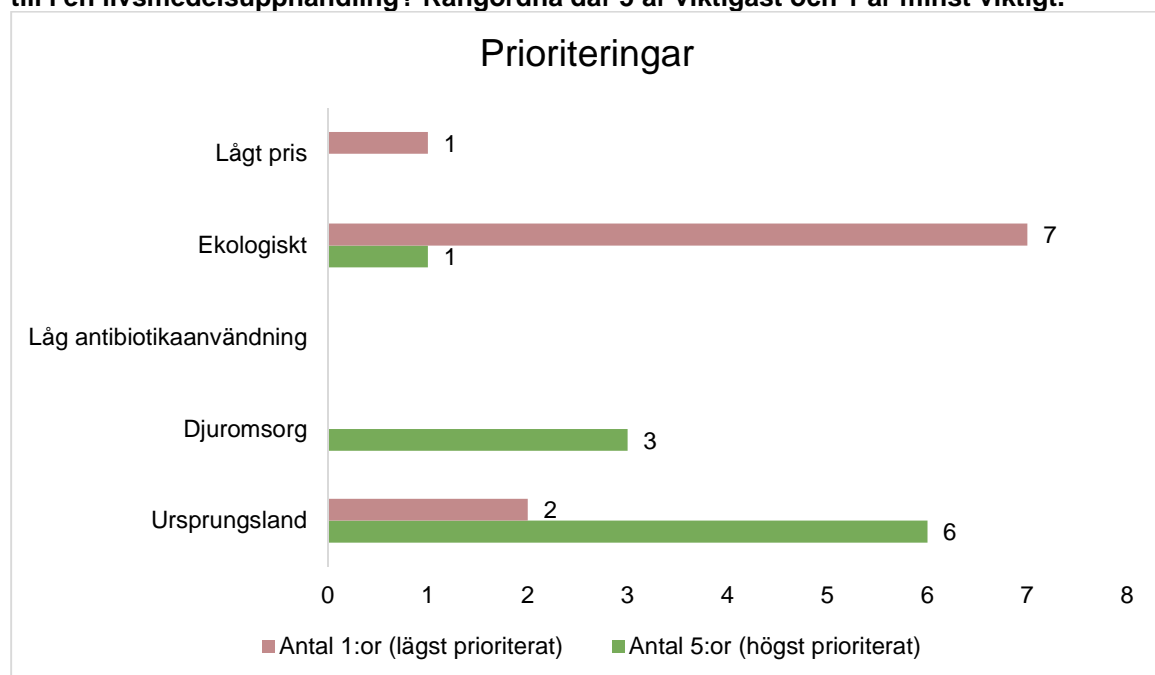
Ja	3
Nej	1
Vet ej	6

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	2
Nej	1
Vet ej	7

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Svenska djurskyddslagstiftningen ska följas. Helst vill vi ha svenskt kött. Det är bäst om det är lokalproducerat istället för ekologiskt, men det sista här är endast min personliga åsikt.

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	7
Nej	3

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Ursprungsland
- Vi gör inte dessa upphandlingar själva utan via en inköpscentral. Ekonomi och budgetutrymme spelar såklart också in i vad som är möjligt

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	8
Nej	1
Vet ej	1

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	9
Nej	0
Vet ej	1

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	6
Nej	4

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Nej, inte som det ser ut idag. Vi är mycket nöjda med den upphandling som är genomförd.
- Nej
- Vet ej
- Kanske

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	2
Upphandlingen delas upp i mindre delar	9

Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	8
Annat, hur?	2

Kommentar annat, hur?

- Vi vill ska möjlighet för mindre företag att lämna anbud genom att dela upphandlingen i lämpliga delar. Samordnad varudistribution underlättar även för större leverantörer.
- Leverantörerna har möjlighet att lämna anbud för endast en kommun. Samlastningscentral finns i samarbetet med upphandling men vi har ännu inte anslutit oss till denna

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	10
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- enligt upphandlingsmyndighetens kriterier gällande gris och nötkött
- Vet ej
- Kan inte detaljer
- Salmonella, Antibiotika, Transport av djur till slakt, Slaktmetod, Information om ursprung, operativa ingrepp, Lösgående grisar, svanskupering, Sysselsättning, Sojainblandning i foder, beläggingsgrad, näbbtrimning, Produkternas spårbarhet, Fisklistan, Näbbtrimning av värphöns, Syntetiska färgämnen i foder, Betesdrift

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	9
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	8
Nej	0
Vet ej	1

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Det är ju svårt att säga vilka möjligheter det finns nästa gång, vi har nyligen upphandlat.

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Viktigt för politiken

Kronoberg

Antal kommuner i länet 8
Antal kommuner som svarat 2

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	1
Nej	1

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

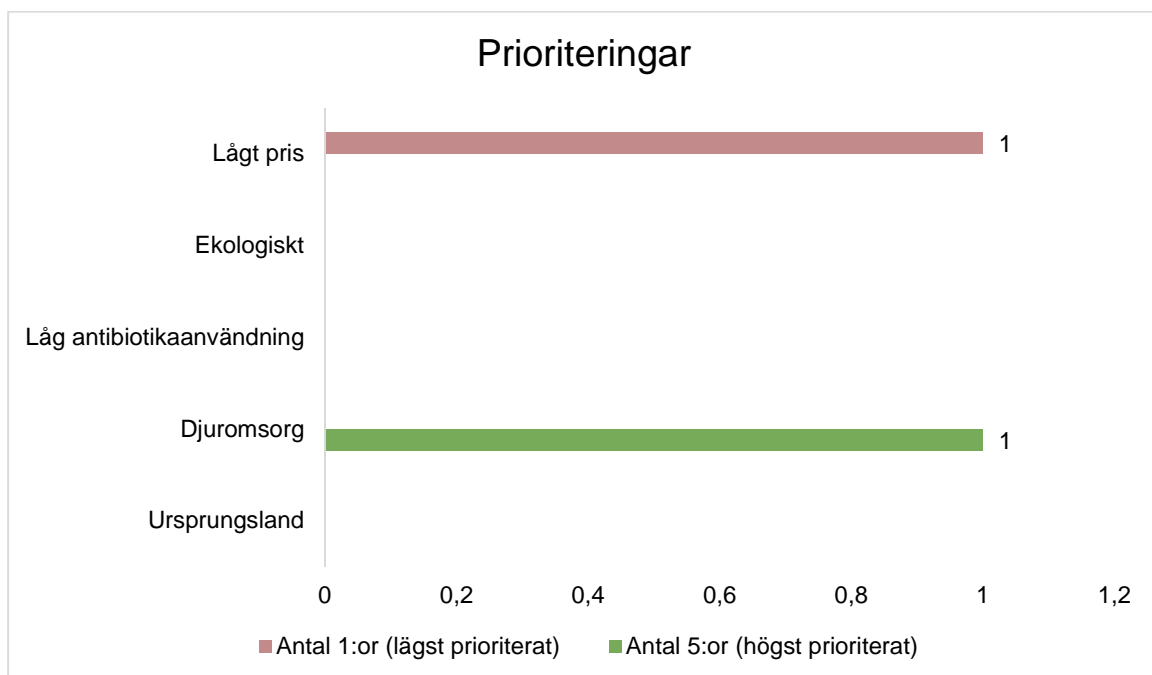
Ja	1
Nej	0

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	0
Nej	0
Vet ej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

-

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	0
Nej	1

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

-

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	0
Nej	2

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	2
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	1

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

-

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	2
Upphandlingen delas upp i mindre delar	1
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	1
Annat, hur?	0

Kommentar annat, hur?

-

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskyddskrav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	2
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskyddskrav?

-

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	2
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	2
Nej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

-

13. Om ja på fråga 11, varför?

-

Norrbotten

Antal kommuner i länet 14
Antal kommuner som svarat 10

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	8
Nej	2

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

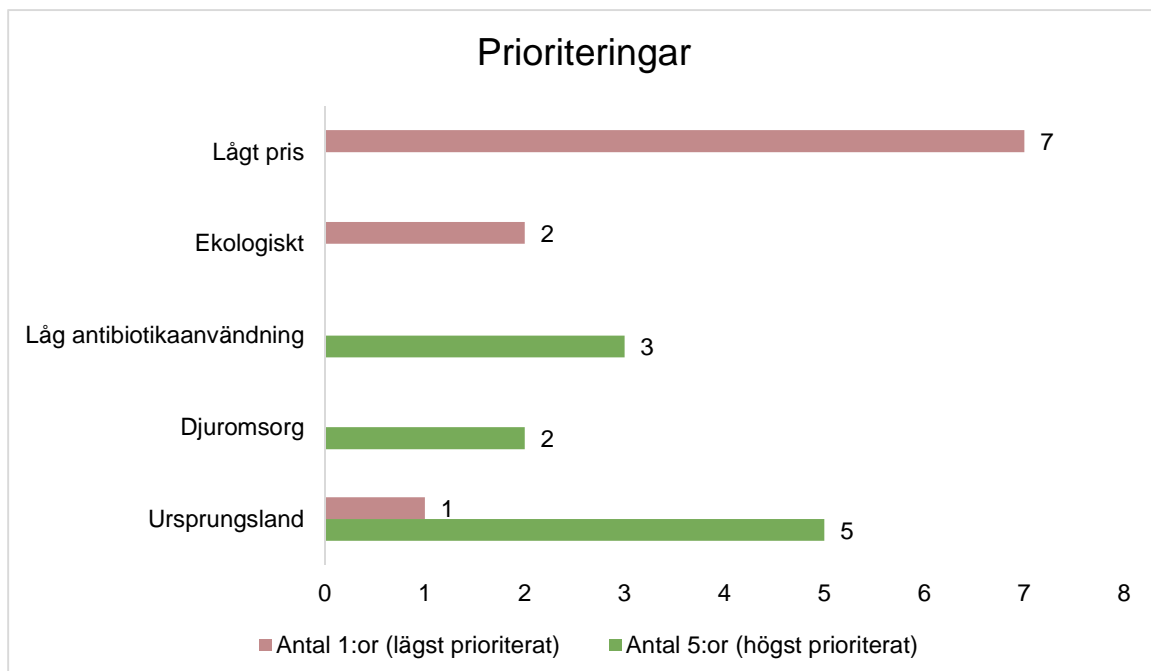
Ja	3
Nej	0
Vet ej	5

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	2
Nej	0
Vet ej	6

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Detta är vad jag anser. Vad Pajala kommun anser och dess politiker anser vet jag inte.
- Samtliga krav var lika viktiga kändes det som för våran kommun. Svårt att rangordna. Kommunen har krav på att öka andelen ekologiska livsmedel, samtidigt som ursprungslandet har lika stor betydelse. Upphandlingskriterierna förenklar för oss i livsmedelsupphandlingarna just för djurskyddskraven och miljöhänsyn skull.

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	8
Nej	2

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Lagen. Önskar att allt kött var svenskt
- Att kunna följa upp ställda krav
- Mängden av produkter som upphandlas där enda resursen är jag. Uppföljning av ställda krav är något som jag inte hinner med. Leverantörer kan försäkra men det är ändå inte säkert att de håller det. Kontroller måste utföras och detta tar tid och resurser som inte finns.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	7
Nej	1

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	9
Nej	0
Vet ej	1

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	3
Nej	4

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Ja det kommer vi
- Det är möjligt

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	2
Upphandlingen delas upp i mindre delar	6
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	5
Annat, hur?	0

Kommentar annat, hur?

-

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskyddskrav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	6
Nej	1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskyddskrav?

- Upphandlingsmyndighetens kriterier BASKRAV
- svenska lagar och förordningar, EU-lagar, livsmedelsverkets regler, kötthalter, fetthalter, salthalter, mm.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	5
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- För liten konkurrens då kommunen finns långt norrut i landet. Stora leverantörer som Martin & Servera och Menigo tar det mesta även fast vi försöker dela upp varukorgar. Dock är det svårt för verksamheterna med att hinna med att beställa från många olika leverantörer. Det tar också tid från verksamheten när vi delar upp upphandlingarna och vi lyckas få många olika leverantörer. Det upplevs inte alltid som positivt för den verksamhet som ska nyttja avtalen.

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	6
Nej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- ekologiskt och låg antibiotikaanvändning
- vet ej i dagsläget

13. Om ja på fråga 11, varför?

#SvensktKött

- Vår förhoppning är att det styr mot närproducerat, så närproducerat det nu kan bli utifrån vart Pajala ligger i landet. Närproducerat kan innebära Skåne i vissa fall, de ligger över 120 mil bort.
- kostenheten vill ha reglerna

Skåne

Antal kommuner i länet 33
Antal kommuner som svarat 23

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	18
Nej	4

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

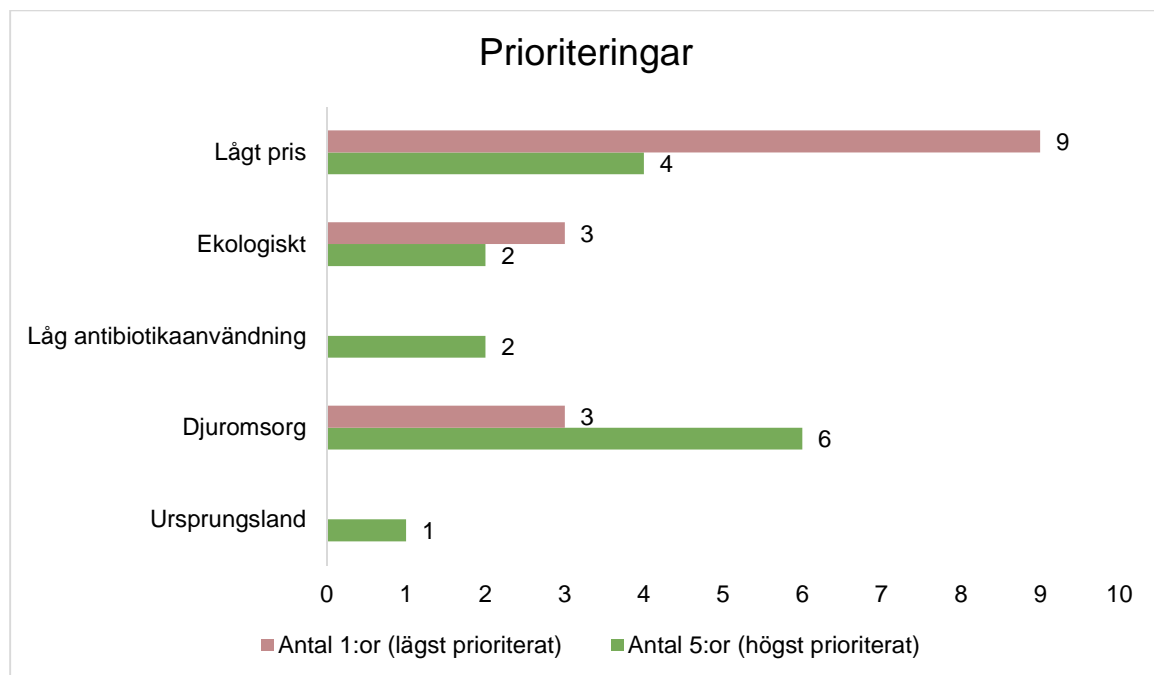
Ja	14
Nej	3
Vet ej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	4
Nej	7
Vet ej	7

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

#SvensktKött

- Kan inte svara på rangordningen då jag inte vet vilket som varit viktigast. Dock tror jag att kvalitet har gått före pris och att miljökraven varit många.
- I produktgruppen "Färskt kött" gäller krav i senaste upphandling från Miljöstyrningsrådets baskrav B vid färskt kött.
- Vi ställer både krav på spårbarhet, djuromsorg samt ekologiskt. Svårt att rangordna för alla är viktiga. Ursprungslandet är viktigt men det viktigaste är att köttet kommer ifrån djur som har behandlats bra samt är säkert för oss att äta. Vi har även mål på ekologisikt kött så därför ställer vi även krav på detta. Priset är viktigt eftersom det blir för dyrt kan inte enheterna få in det i sin budget. Vi jobbar mycket med att ha bra kött på avtal och istället servera mer grönsaker för att få in det i budgeten.
- Svenska djurskyddsregler+ekologiskt är det vi strävar efter - inte någotdera av det. De hör ihop - ställs inte mot varandra!
- Att ställa krav på ursprungland är inte förenligt med lagstiftningen. Att ställa krav på låg antibiotikaanvändning och djuromsorg/djurskydd är extremt svårt, då vi inte kan följa upp dessa krav. Vi har ingen möjlighet att kontrollera/följa upp om diverse intyg/bevis uppfyller våra krav.

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	8
Nej	12

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Vi vill kunna sätta att vi vill ha enbart svenskt kött.
- Att kunna ställa krav på ursprungsland eller ett steg längre, närproducerat, hade varit önskvärt. Tyvärr är det svårt då det inte finns en bra tillgång av svenskt ekologiskt kött.
- Jag skulle vilja kunna ställa krav på lokalproducerat kött, men det är ett konkurrensbegränsande krav som inte är förenligt med lagstiftningen. Skulle även önska en definition av vad som menas med lokalt kött. Vi ligger geografiskt nära både Danmark och Tyskland...
- ska ta hänsyn till lagen om offentlig upphandling

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	22
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	18
Nej	0
Vet ej	1

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	5
Nej	15

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Tanken finns att kunna göra det till enstaka enheter. Vi handlar för stora summor för att kunna göra direktupphandlingar i någon större grad.
- nej, vi använder en modell som vi kallar 80/20 vid utvärdering. där huvudleverantör är berättigad till 80 % av värdet och eventuellt 2 kompletterande leverantörer per varugrupp får dela på 20 %
- Nej, vi delar in i många varugrupper istället
- Vi handlar för större summor vilket gör att det inte går.
- kan inte besvara denna frågan i dagsläget.
- nej
- Ja
- Att direktupphandla en vara eller tjänst som man har ett återkommande behov av är inte tillåtet. Det är inte heller förenligt med lagstiftningen att dela upp upphandlingar i syfte att komma under beloppsgränser. Med den nya lagen har möjligheten att dela upphandlingar utökats, men fortfarande är det inte tillåtet att direktupphandla om behovet visar att det ska upphandlas enligt de direktivstyrda reglerna.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	5
Upphandlingen delas upp i mindre delar	17
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	16
Annat, hur?	1

Kommentar annat, hur?

- Planerar även att införa samordnad varudistribution

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	16
Nej	3

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- info om ursprung, antibiotika, transport till slakt, slaktmetod, operativa ingrepp, betesdrift, betesdrift på naturbetesmark, grovfoder, lösgående grisar, svanskupering, gris sysselsättning
- Transport till slakt max 8h, Spårbarhet, ej kirurgisk kastrering eller op. ingrepp utan bedövning, beläggningsgrad kyckling, , sysselsättning och strö
- UHM spjutspets på gris och fågel
- Se svar om baskrav B avseende produktgruppen färskt kött
- transport, avhorning, svanskupering
- Bas och avancerad nivå

- Upphandlingsmyndighetens baskrav gällande djurskydd o antibiotika
- Vet ej.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	14
Nej	3

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	5
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Svårare innan att hitta sammansatta produkter som uppfyller kravet. Speciellt gällande spårbarhet. Bättre nu. Som jag skrev innan är det svårt att hitta ekologiskt kött. Speciellt gris.
- ekologiskt svenskt inte ekonomiskt försvarbart
- Lammfärs från Naturbetande djur
- pris, efterfrågan, kvalitet och egenskaper

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	13
Nej	0
Vet ej	7

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- De vi nyss räknat upp. Även på produkter som är processade; färsprodukter, pytt,
- de som jag angav tidigare
- Produktgruppen Färskt kött
- Vår nästa upphandling ligger så långt fram att vi inte har tittat i detalj än.
- Som tidigare

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Politiskt krav
- Politiskt beslut
- Viktigt för oss att de köttet som serveras i kommunen inte bara är av bra kvalitet men även att djuret har behandlats på ett bra sätt.
- Måltidspolicy med formulering att stimulera till inköp av närproducerat

Stockholm (inklusive Gotland)

Antal kommuner i länet 27
Antal kommuner som svarat 17

Strategidokument

1. Har ni en inköbspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	14
Nej	3

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköbspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

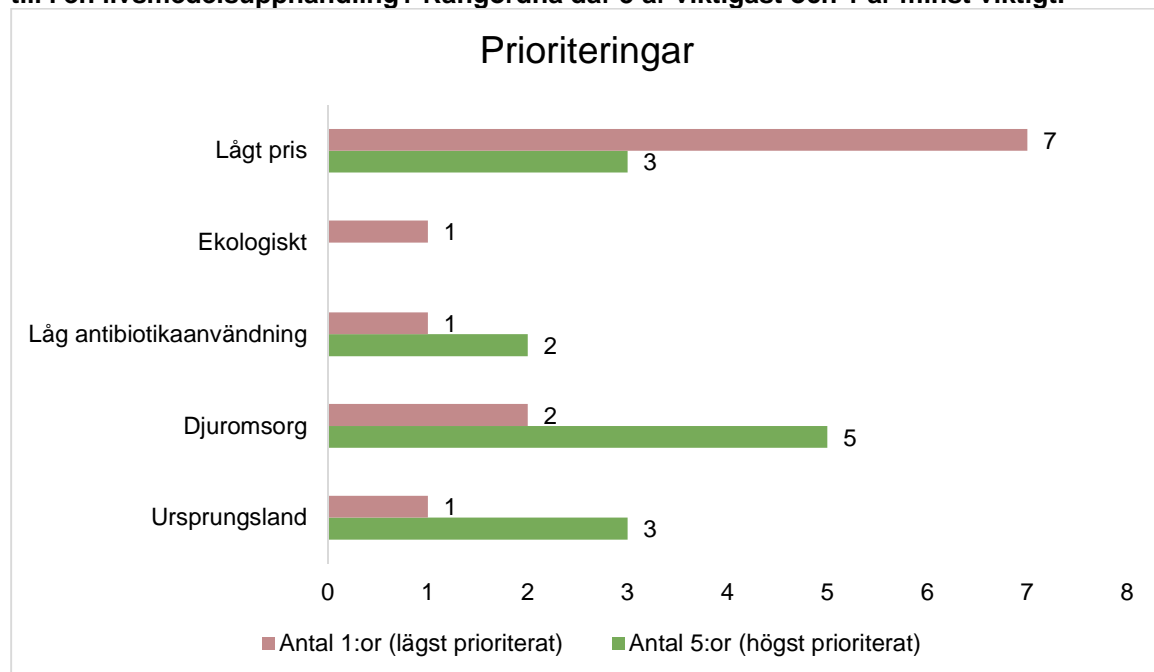
Ja	9
Nej	3
Vet ej	2

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköbspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	4
Nej	4
Vet ej	6

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Eftersom man inte får ställa krav på ursprungsland lade jag den sist. Med de krav vi kommer att ställa i vår upphandling kommer det bara kunna vara svenskt kött.
- Där vi kan ställer vi upphandlingsmyndighetens bas krav
- Ja de är ju näst intill omöjligt att rangordna!
- Kommer få ett procentuellt mål att arbeta, men ännu ej klart. Arbetar efter att lägga djurskydds krav som följer svensk djurskydd.
- Jag har inte ansvar för upphandlinegn utan Södertälje kommun ombesörjer den. Men så här tänker vi och jag tror Stälje gör det också
- Rangordning i detta fall känns inte helt rätt. De 3 översta känns lika viktiga

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	10
Nej	7

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Man får inte ställa krav på ursprungsland.
- Måste finnas alternativ för enheterna eftersom deras ekonomi styr inköpen. Enklare om det finns en politisk vilja till att köpa in kött som följer svenska djurskydds krav eller är ekologiska.
- Jag tycker egentligen även att de svenska kraven på transport är för långa på 8 timmar respektive 12 timmar nattetid för fjäderfän. Jag skulle vilja ställa krav på kortare transporttider. Vid senaste livsmedelsupphandlingen fick vi in några importerade köttprodukter som visade certifikat på att de följer svensk djurskyddslagstiftning, vi gick klart på det men kändes samtidigt svårt att tro på.
- Vi har ställt krav som är i linje med svensk djurlag men skulle önska att man t ex kunde välja enbart svenskt kött eller närodlat osv.
- Dels gör vi upphandling med flera andra kommuner som gör att alla ska vara överens. Och dels finns inga tydliga riktlinjer i vår kommun kring kött.
- Kostnadsdrivande.
- Tidigare lagstiftning. Önskar enbart svenskt kött.
- Grossistens svar att det är ej möjligt att leva upp till ställda krav. Vid senaste upphandling fick vi gör om underlag efter att fått svar att 50% av efterfrågade produkter kunna inte leva upp till ställda krav.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	12
Nej	2
Vet ej	3

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	18
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	3
Nej	15

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Ja
- Vet ej
- Nej

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	5
Upphandlingen delas upp i mindre delar	9
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	7
Annat, hur?	2

Kommentar annat, hur?

- Vår grönsaksgrossist tar in grönsaker och rotfrukter från närproducenter under säsong
- Kan finnas en möjlighet att hitta lokala producenter från vår livsmedelsleverantör

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	12
Nej	4

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- salmonella, antibiotika, ursprung, transport, slaktmetod, beläggningsgrad + nästrimning fågel, operativa ingrepp nötkött, lösgående + sysselsättning + förbud mot svanskupering griskött
- MSR:s bas krav
- Enligt basnivån från upphandlingsmyndigheten
- salmonellafrihet, info om ursprung, antibiotika, transport till slakt, slaktmetod, lösgående grisar, förbud mot svanskupering, sysselsättning - gris, utrymme - gris, strö/bökbart material - gris, operativa ingrepp - nötkött, beläggning värphöns - ägg, näbbtrimning - ägg, syntetiska färgämnen - ägg, beläggningsgrad - kalkon, beläggningsgrad - kyckling, näbbtrimning - kyckling, operativa ingrepp - lamm, sojainblandning foder - lamm.
- I enlighet med svensk djurskyddslagstiftning
- baskrav
- Lägst nivå enligt upphandlingsmyndigheten
- Strävar efter att ställa Upphandlingsmyndighetens Bas-krav
- Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier
- Enligt Upphandlingsmyndighetens baskriterier

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	10
Nej	3

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Det var både svårt med ursprungsland och även kraven kring antibiotikaanvändning
- Dålig tillgång på bra fläskkött, dålig spårbarhet vid sammansatta produkter.
- Svårt att få sammansatta produkter

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	10
Nej	0
Vet ej	3

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Alla
- Antibiotikaanvändning, djurskydd
- samma som sist ev fler
- Vi upphandlar först 2019 och följer då upphandlingsmyndighetens kriteriewizard.
- Minst alla som vi har ställt i nuvarande upphandling
- Samtliga tror jag
- baskrav
- Svenska Djurskyddslagen (ja men vilken fråga!)
- Samma som tidigare

13. Om ja på fråga 11, varför?

- för att erhålla svenskt kött, ej antibiotika, djurhållning etc
- Vi prioriterar dessa krav
- vi tycker det är viktigt med bra hållbart kött
- Vi anser att kraven är bra.
- Krav från verksamhet, politiker
- För att det är viktigt för många av våra politiker och jag är också engagerad i frågan
- politiks önskemål
- De är viktigt att djuren har det bra och behandlas väl
- Politiskt krav, önskemål från kunder...

Södermanland

Antal kommuner i länet 9
Antal kommuner som svarat 4

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	3
Nej	1

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

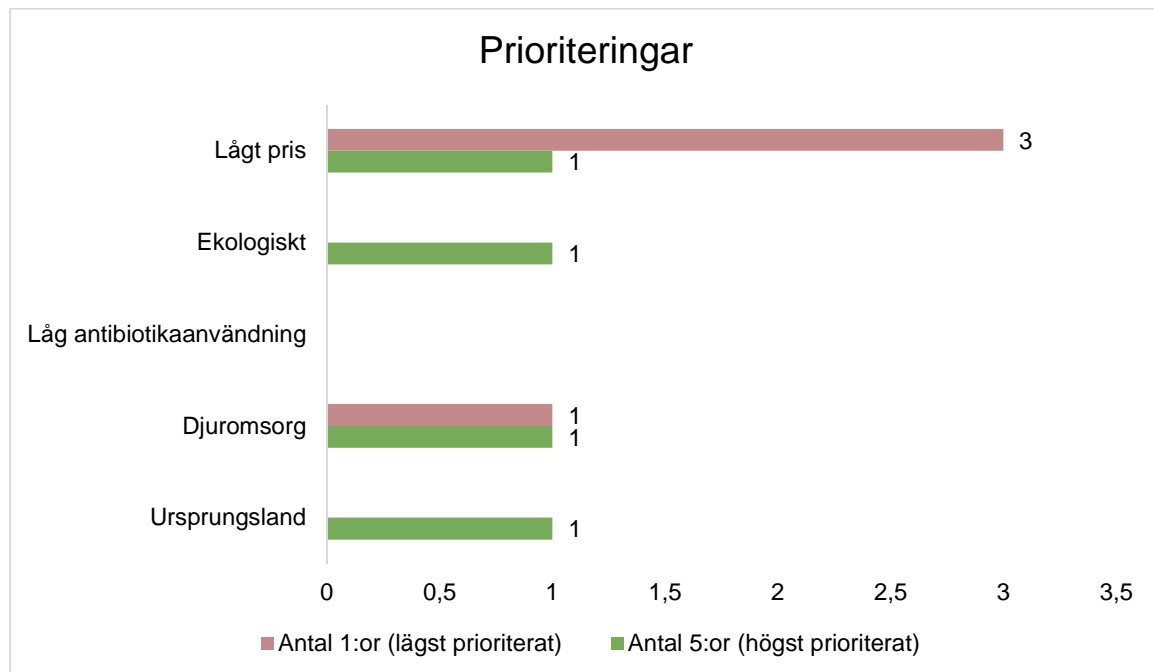
Ja	3
Nej	0

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	1
Nej	0
Vet ej	2

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

#SvensktKött

- Detta är en mycket svår prioritering då samtliga aspekter är viktiga. Inköp görs från skattebetalarnas pengar så det är viktigt att få bra kvalitet till bästa pris.
- Med högt ställda krav på djurskydd, antibiotika och eko blir det per automatik mest svenskt kött. Det är dock inte ursprunget som är viktigt, det är hur djuren har levt och dött. Så länge Sverige håller fanan högt är det också bra att styra mot svenska livsmedel. Om svenskt jordbruk börjar luckra upp reglerna kring t ex beteskra, GMO-fritt foder och annat som brukar vara på tapeten, minskar incitamentet att försöka handla svenskt.

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	3
Nej	1

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- På Svenskt skulle jag vilja ställa istället för att linda samma krav i massa krångliga krav som är samma som svenskt. Samma fast betydligt krångligare
- pris och tillgång

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	4
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	3
Nej	1
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	2
Nej	2

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Ambition finns och även behov att utveckla möjligheter och förutsättningar exempelvis en omlastningscentral sk samordnad varudistribution
- Vi har fått med fyra lokala leverantörer i ordinarie upphandlingsförfarande. Självklart är det så att bra kan bli bättre.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	1
Upphandlingen delas upp i mindre delar	3
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	3
Annat, hur?	1

Kommentar annat, hur?

- Har initierat en dialog mellan lokala leverantörer och huvudgrossist som planerats in i mars i år inför kommande upphandlingsförfarande.

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	3
Nej	1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- MSR

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	3
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	3
Nej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier
- Baskraven på Uppghandlingsmyndigheten. el prova ställa på Svenskt
- Baskrav enligt UHM, försöker styra för varje artikel så att vi får så mycket eko och svenskt som möjligt.

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Politiskt beslut
- etiska och hållbarhets-skäl

Uppsala

Antal kommuner i länet 8
Antal kommuner som svarat 8

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	7
Nej	1

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

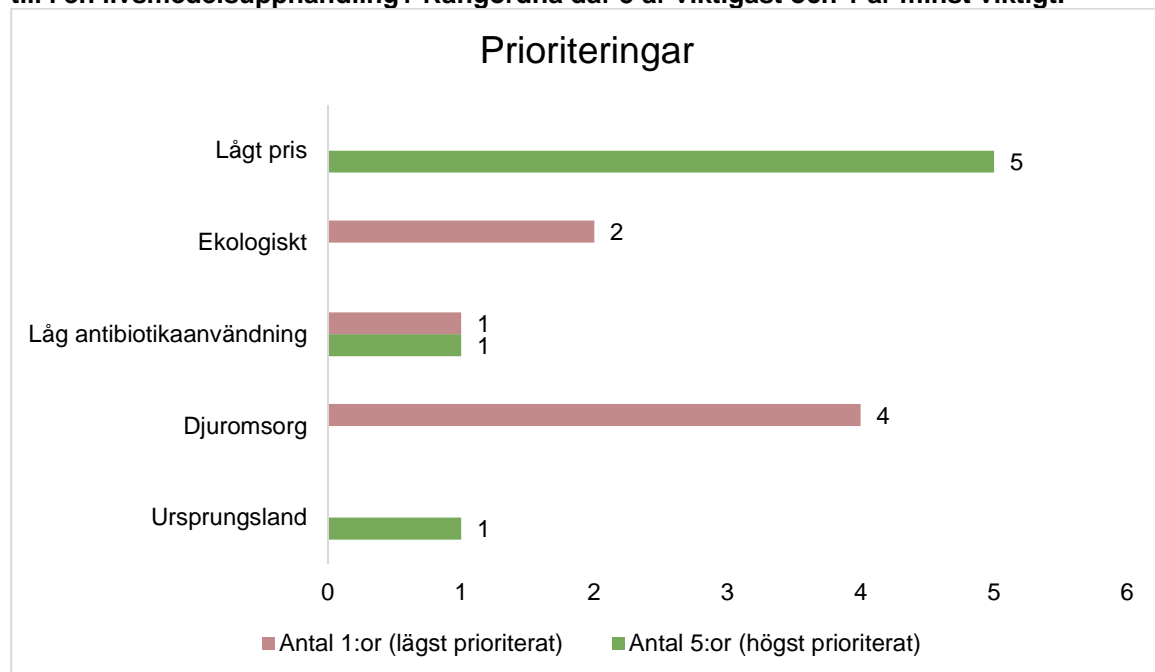
Ja	6
Nej	0
Vet ej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	0
Nej	2
Vet ej	5

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Lite svår att svara på då det kan skilja lite bland de 10 kommunerna vi företräder. Gäller flera svar
- Kriterierna för svensk djurskyddslag prioriteras.
- Samtliga krav var lika viktiga kändes det som för våran kommun. Svårt att rangordna. Kommunen har krav på att öka andelen ekologiska livsmedel, samtidigt som ursprungslandet har lika stor betydelse. Upphandlingskriterierna förenklar för oss i livsmedelsupphandlingarna just för djurskyddskraven och miljöhänsyn skull.

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	5
Nej	3

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Kommunens livsmedelsbudget begränsar våra möjligheter att köpa kött med hårdare djurskyddskrav. Vi vill ställa minst alla baskrav från UHM.
- Det skulle finnas fler sätt att separera bra konventionells framställt kött med mindre bra. Svensk råvara är viktigt med även om wizardkrav ställs kan det komma råvara från annat land. Kraven är inte så svåra att ställa egentligen men hur följer vi upp!!! Där ligger problematiken att kunna följa upp krav vi ställt och på ett objektvt sätt motivera dem för att inte vara diskriminerande
- Inget hinder men får ej svar.
- Det är väldigt svårt att få mindre närproducerade gårdar/slakterier att svara på anbud
- Måste finnas alternativ för enheterna eftersom deras ekonomi styr inköpen. Enklare om det finns en politisk vilja till att köpa in kött som följer svenska djurskyddskrav eller är ekologiska.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	2

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	8
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	7

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Ja, på färsk fisk
- eventuellt
- Nej, vi har ingen samlastningcentral och ont om lokala producenter som kan leverera till alla våra enheter. Kommunen vill även minska andelen transporter till skolor- och förskolor av miljöskäl likväl som säkerhetsskäl för barn och ungdomar som vistas runt skolor och förskolor.
- Vet ej,
- Nej, våra volymer är alldeles för stora så kostnaderna överstiger alltid tröskelvärdet för direktupphandling
- Nej, ser inte att vi kan det då hela kommunens behov av livsmedel ska räknas in och det överstiger alltid 534000 kr

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	1
Upphandlingen delas upp i mindre delar	8
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	6
Annat, hur?	1

Kommentar annat, hur?

- Har även ett pågående projekt om samordnad varudistribution, beslut väntas tas innan sommaren.

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	7
Nej	1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- UHMs baskrav
- svensk UHM
- Alla baskrav från UHM
- De som omfattar sveksnk djurskyddslag för resp djurslag
- Baskrav

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	6
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- visa charkvaror, sammansatta produkter samt timabaler

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	6
Nej	0
Vet ej	1

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Samma som tidigare
- de flesta
- Alla baskrav från UHM
- UHM baskrav

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Politiskt beslut
- viktigt
- För att få in större andel svensk kött
- Kommunens policy är god djuromsorg=svensk djurkyddslag
- Stort önskemål om svensk råvara

Värmland

Antal kommuner i länet 16
Antal kommuner som svarat 9

Strategidokument

1. Har ni en inköbspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	9
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköbspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

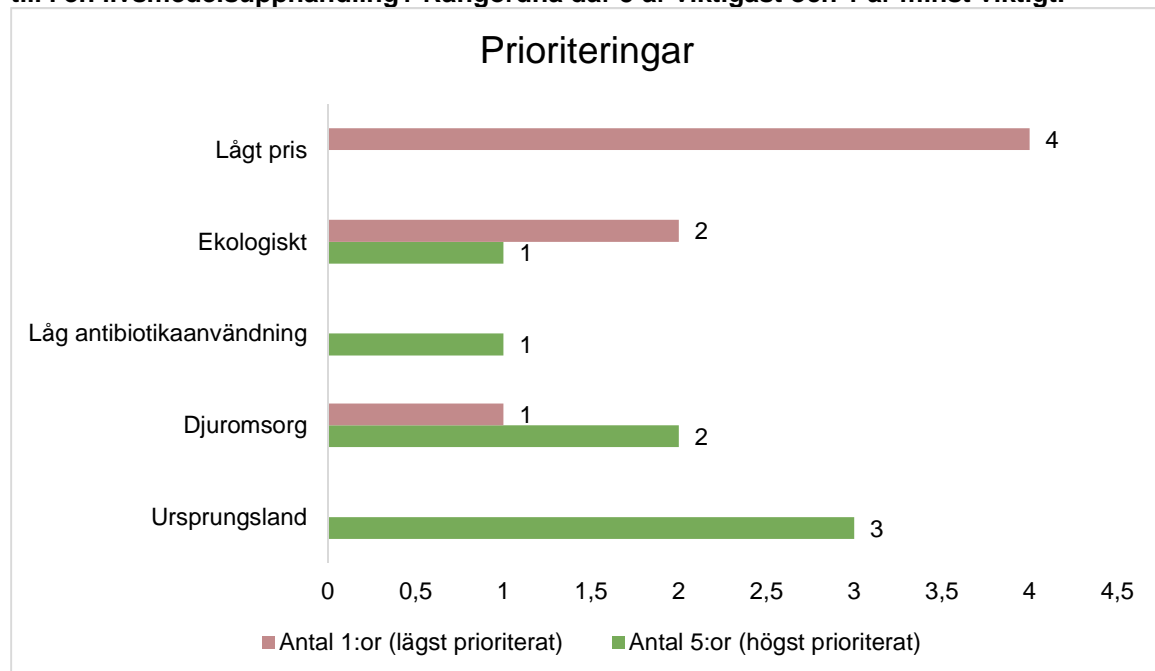
Ja	7
Nej	2

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköbspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	3
Nej	3
Vet ej	3

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

-

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	2
Nej	7

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Vi har i dagsläget upphandlingen med en annan kommun, och dom har inga tagna beslut, policys om tex svenskt kött. Så då har vi inte tagit något heller, men till nästa upphandling kommer vi nog att ha en annan kravs spec.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	2

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	8
Nej	1
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	4
Nej	5

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Ja
- Vet ej
- Nej

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	1
Upphandlingen delas upp i mindre delar	8
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	6
Annat, hur?	1

Kommentar annat, hur?

- Har haft dialogmöte med köttproducenter, leverantörer och intresseorganisationer inför den senaste upphandlingen vi gjorde.

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	7
Nej	2

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Transporter, drift
- Baskrav med sjutspetskrav GMO fritt
- MSR krav. Olika krav för respektive produkt
- 10416:1, 10916:1, 10422:1, 10435:1, 10899:1, 10909:1, 10911:1, 10901:1, 10900:1
- Bl.a betesrätt

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	7
Nej	2

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Sammansatta köttprodukter
- Stötte på många olika problem tex att det inte fanns produkter på markanden som uppfyllde kravet (enligt leverantören)

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	7
Nej	0
Vet ej	3

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Baskrav till sjutspets
- Vet ej ännu
- Se tidigare svar i enkäten

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Det är en politisk viljeinriktning
- Det är viktigt för oss, kvalitet på råvaran
- Viktigt med bra djuromsorg, att vi tillagar mat från bra råvaror

Västerbotten

Antal kommuner i länet 15
Antal kommuner som svarat 9

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	8
Nej	1

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

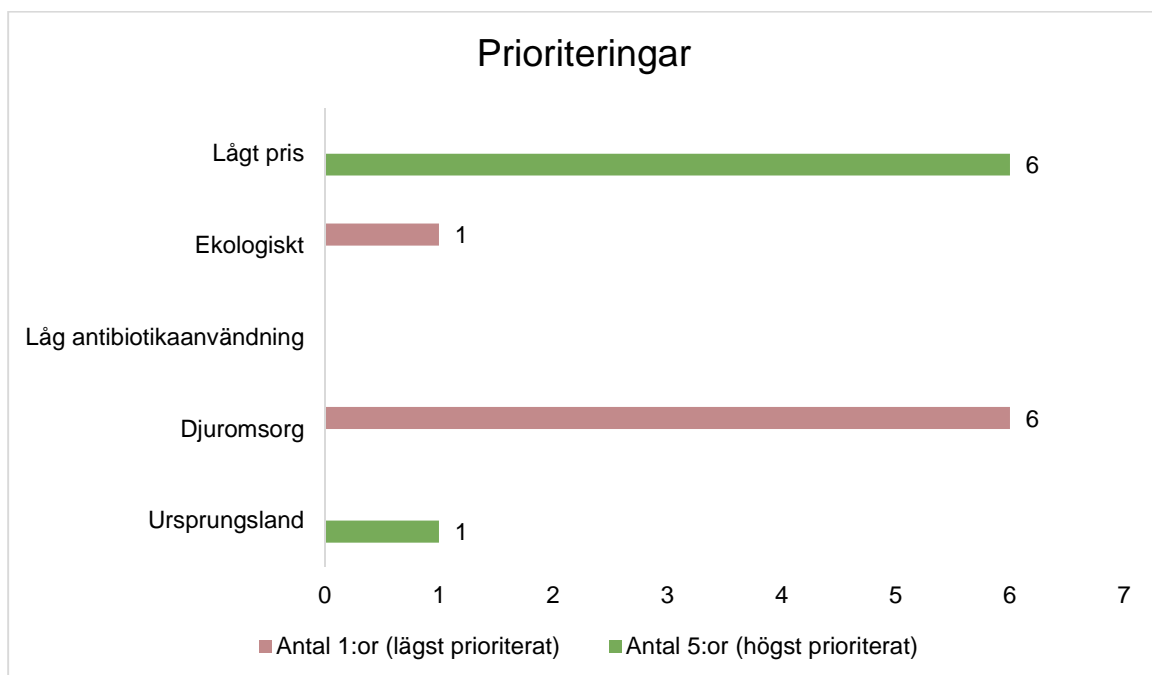
Ja	7
Nej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	1
Nej	1
Vet ej	6

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Antibiotika och djurskydd är egentligen likvärdiga utifrån vår kravställning i upphandling

- Ursprungsland, djurskydd och antibiotikaanvändning är lika viktade. Priset är inget som påverkar kriterierna men självklart spelar in vid beställning.

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	8
Nej	1

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Önskemål om närproducerat, fungerar om ingen överprövar men vid en prövning av domstol håller inte det kravet.
- Lokalproducerat kött.
- möjligheten att följa upp kraven vi ställer gör att vi inte ställt kraven på alla köttprodukter som vi skulle vilja göra

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	7
Nej	1

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	9
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	8

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Problemet är att alla våra inköp av livsmedel enligt cpv kod räknas in i beloppet 538 tusen och vi köper för 60 miljoner per år
- Vet ej

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	0
Upphandlingen delas upp i mindre delar	8

Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	7
Annat, hur?	2

Kommentar annat, hur?

- Vi har tecknat utvecklingsavtal med vissa leverantörer, för att de ska ha möjlighet att anpassa sin verksamhet till köparens behov

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	8
Nej	1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Upphandlingsmyndighetens baskrav
- Djurskydd, antibiotika
- Prioriterade kriterier för nötkött är salmonella, antibiotika, transport av djur till slakt, slaktmetod kött, operativa ingrepp, betesdrift och information om ursprung- enkla produkter. Prioriterade kriterier för griskött är salmonella, antibiotika, transport av djur till slakt, slaktmetod kött, lösgående grisar, förbud mot svanskupering, sysselsättning, information om ursprung- enkla produkter. Prioriterade kriterier för kyckling är salmonella, antibiotika, transport av djur till slakt, slaktmetod, beläggningsgrad, näbbtrimning, information om ursprung- enkla produkter.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	8
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Blod för tillverkning av blodpudding. Benkött för buljong, köttsoffa.

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	9
Nej	0
Vet ej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Förmodligen samma som vid förra upphandlingen
- Vi kan idag inte säga hur kraven kommer att ställas vid nästa upphandling eftersom den ligger ett par år bort.
- Vet inte i dagsläget
- Vet ej

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Det är lag i svergie på hur vi ska hantera våra djur och lagar ska följas.
- Har inte kommit så långt i arbetet.

Västernorrland

Antal kommuner i länet 7
Antal kommuner som svarat 4

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	4
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

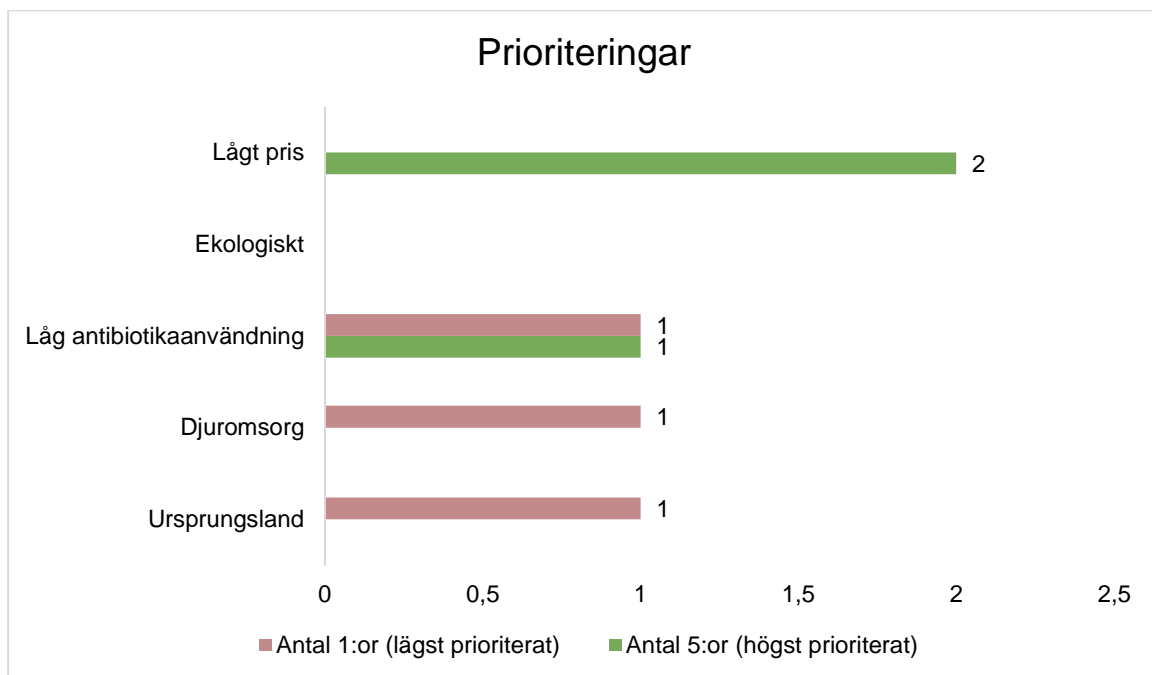
Ja	3
Nej	0
Vet ej	1

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	1
Nej	2
Vet ej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	1
Nej	2

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Kvalitetskrav är svårt när det gäller livsmedel. Numer är det heller ingen garanti att få svensk kött när vi ställer krav enligt UHM och i enlighet med svenska djurskyddslagar då flera andra länder kan visa på märkningar som klarar de kraven. Jag skulle vilja se högre nivåer på UHM's krav för att ytterligare nå ut till svenska bönder och "gynna" mer svenskt kött, men inom ramen för LOU.

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	4
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	3
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	2
Nej	1

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Jag anser inte att det är möjligt då det enligt LOU inte är tillåtet att dela upp kontrakt i syfte att komma under tröskelvärden.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	1
Samordnad varudistribution	1
Upphandlingen delas upp i mindre delar	3
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	2
Annat, hur?	1

Kommentar annat, hur?

- Förenklat förfrågningsunderlagen och anbudsinlämningen för att göra det så tydligt och enkelt som möjligt.
- Annonsering av en RFI för att få in synpunkter

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	3
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Enligt tidigare MSR's baskrav och även en del avancerade krav.
- Antibiotika användning. Utevistelse. Uppställningsregler. Svanskupering. Näbbtrimning. Transporttider till slakt.

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	2
Nej	1

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- För timbaler saknades utbud för produkter som uppfyller ställda djurskydds krav

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	3
Nej	0
Vet ej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Enligt UHM's rekommendationer
- Samma som tidigare, dock så höjs kraven för nötkött

13. Om ja på fråga 11, varför?

- För att vi vill nå så hög andel som möjligt med svenskt kött.
- Politiskt beslut och egna mål

Västmanland

Antal kommuner i länet 10
Antal kommuner som svarat 7

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	2

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

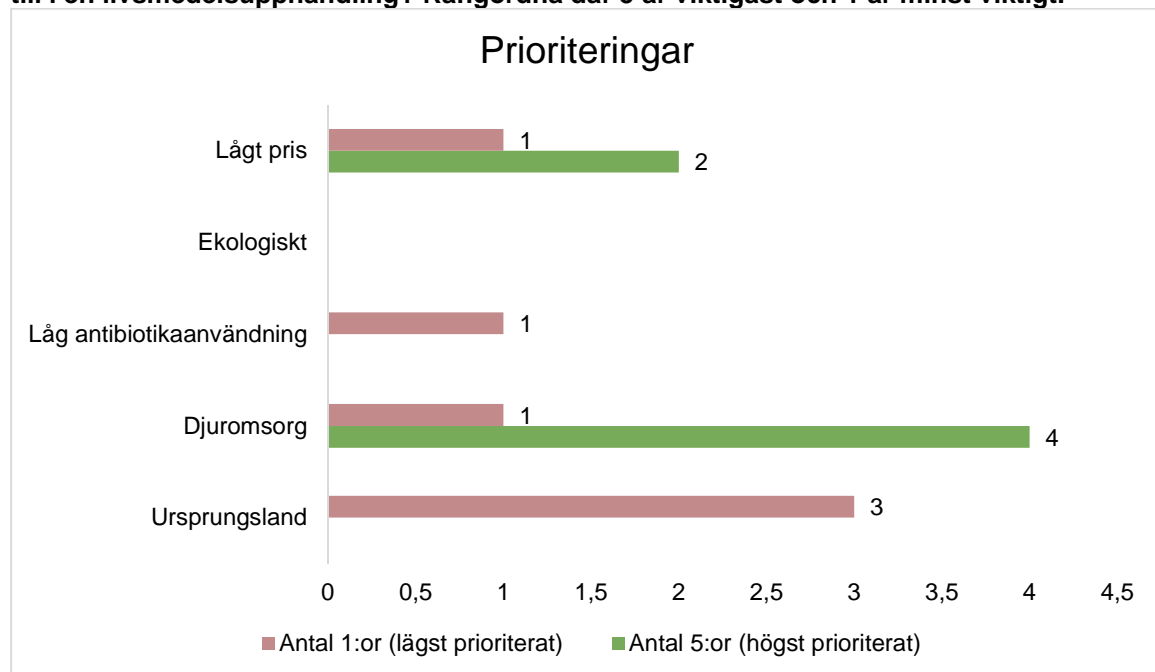
Ja	5
Nej	0
Vet ej	0

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	3
Nej	1
Vet ej	1

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Jag var inte med och gjorde förra upphandlingen, men för våra politiker är det också viktigt med lokalt producerat, vilket vi också försöker att få med i våra upphandlingar.
- Ursprung är inte ett krav utan en följd av punkt5,4 o3

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	1
Nej	5

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Tyvärr kan inte marknaden leverera i den mängd vi behöver när vi ställer skarpare krav på djurhållning, svensk och ekologiskt...

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	4
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	6
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	1
Nej	7

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Nej. Vi direktupphandlar inte livsmedel. Vi får tillgång till närproducerade produkter i alla fall genom väl utarbetad kravställan inom ramen för grossistupphandling. Metoden innebär generellt att vi har flera olika sortimentsspecifikationer där vi har lyft ut produkter/produktgrupper som vi vill låta utvärdera för sig. Och ingen friskrivningsklausul.
- Nej

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	4
Samordnad varudistribution	4
Upphandlingen delas upp i mindre delar	7

Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	7
Annat, hur?	4

Kommentar annat, hur?

- Jag har att göra med 16 kommuner vars upphandlingar är organiserade i fem kluster där grossistupphandling och vissa mindre produktkategorier ingår. Dessa kompletteras med ett antal läsupphandlingar där varje kommun får välja vilka av upphandlingarna man vill delta i. Kommunklustren har olika förutsättningar, därav att jag kryssade i samtliga rutor ovan.
- Ide, långa avtal för att ställa om produktionen hos bonden.

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	6
Nej	1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- bas krav
- Svenska djurhållningsregler, ekologiskt

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	1
Nej	2

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Vi har ju som jag skrev tidigare, ett uttalat krav från politiken att försöka få med lokala leverantörer. De kunde inte tillgodose den mängden vi har behov av.
- Både svenska djurhållningsregler och ekologiskt

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	2
Nej	0
Vet ej	2

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- ALLA KÖTTSLAG
- Under utarbetande

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Under utarbetande

Västra Götaland

Antal kommuner i länet 49
Antal kommuner som svarat 38

Strategidokument

1. Har ni en inköbspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	35
Nej	2

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköbspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

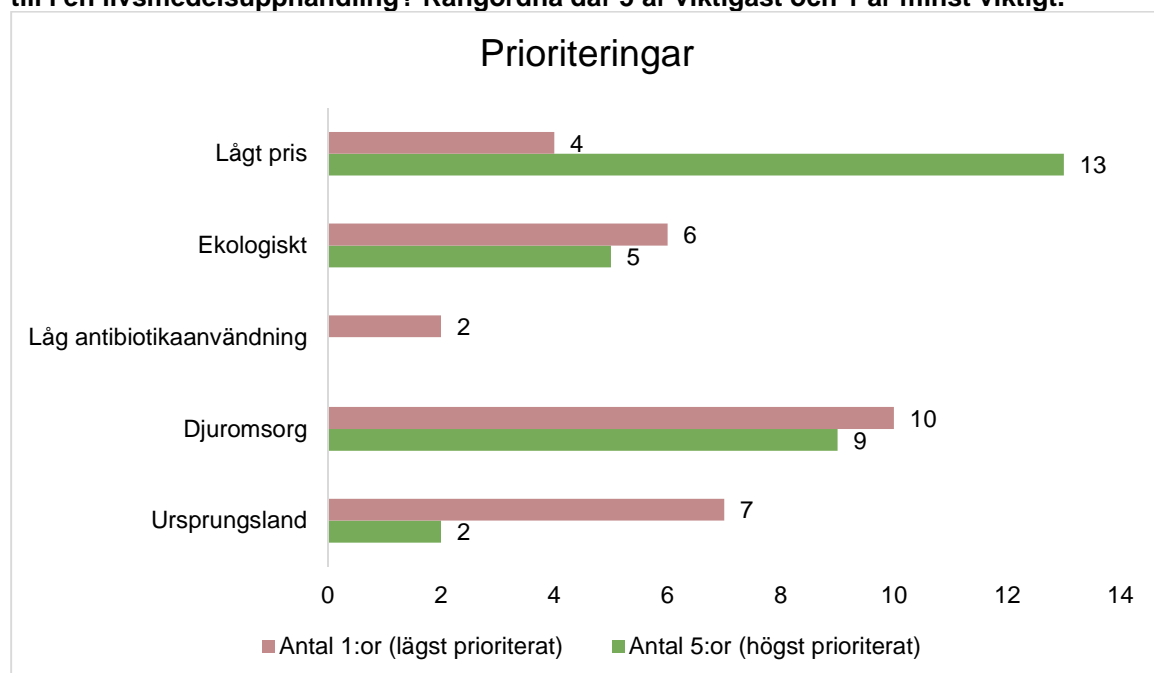
Ja	13
Nej	1
Vet ej	21

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköbspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	5
Nej	5
Vet ej	25

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

- Närodlat och ekologiskt är viktigt.
- Vi har inte prioriterat ekologiskt kött eftersom tillgången har varit osäker. Djurskydd kontra ursprung är en knäckfråga då vi upplever att flera länder nu saluför köttprodukter producerade enligt regler som motsvarar svensk djurskyddslag. Det försvårar i kravställandet eftersom djurskyddskraven då inte räcker som garant för svenskt.
- Att få ursprungsland Sverige, då får vi även bra djurskydd och låg antibiotikaanvändning

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	20
Nej	9

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Kommunen upphandlar livsmedel via Göteborgs Stads inköp och upphandling
- Upphandlingar bör konsulteras med de som beställer produkterna. samt att vi är delaktiga i vart man gör sina upphandlingar i kommunen.
- Vill inte riskera stå utan kött Risk för överprövan Mer specifika krav kring djuromsorgen och utevistelse
- Krav på foder, t ex alternativ till soja eller certifierad soja. Just nu ganska svårt att följa upp, men utvecklingen går snabbt framåt. Skulle gärna vilja hitta fler kravställningar som kopplar ihop svensk köttproduktion och mejeriproduktion. Beteskravet just nu det enda vi använt.
- Krav på uppföljning och kontrollmoment för varje "extra" krav. Men gärna krav som innebär mer svenskt kött, utan att just nämna det.
- Kunskap
- Uppföljningen

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	30
Nej	5

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	28
Nej	1
Vet ej	1

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	17
Nej	12

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Förhoppningsvis
- Nej
- Nej, dock arbetar vi med lokala producenter genom en klausul i vårt avtal om säsongsvaror. Vi arbetar också aktivt med vår grossist med att få in lokalt kött i våra kök. T e x falukorv från grisar från gård utanför vår kommun. julsinka till jul från lokala producenter mm
- Nej. Var går gränsen för vad du får dela upp eller inte (Produkt/Produktgrupp)?
- Ja

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	8
Samordnad varudistribution	7
Upphandlingen delas upp i mindre delar	14
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	19
Annat, hur?	13

Kommentar annat, hur?

- Vi kommer att starta med samordnad varudistribution innan nästa upphandling och kan då använda dessa verktyg.
- Vi delade på uppdraget Grossist ansvarig för logistik/beställning mm samt frukt, grönt och kött. Övriga positioner gavs producenter möjlighet att svara på enskilda positionen och till och med del av position beroende på vilken tillgång man har.
- Vi upphandlar via Göteborg stad men funderar på om vi har möjlighet att upphandla själva för att komma åt mindre leverantörer på marknaden

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	28
Nej	1

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

- Ursprung, salmonellafrihet, antibiotika, transport till slakt, slaktmetod, lösgående grisar, utrymme, strö/bökbartmaterial, svanskupering, kirurgiska ingrepp-nöt, avmaskning nöt, betesdrift-nöt, belägningsgrad-kyckling, näbbtrimning och kirurgiska ingrepp-kyckling, vattenhalt-marinad-kyckling, spårbarhet-fisk, hållbara bestånd-vildfångad fiskråvarahållbar produktion-odlad fiskråvara, fikslistan
- Enligt de s k MSR-kraven avseende salmonella, ursprung, antibiotika, transport till slakt, slaktmetod, lösgående grisar, utrymme, strö/bökbart material, svanskupering, kirurgiska ingrepp-nöt, avmaskning-nöt, betesdrift-nöt, belägningsgrad-kyckling, näbbtrimning och kirurgiska ingrepp-kyckling
- Alla krav som finns i upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier
- Svenska
- Bas och avancerad för samtliga djurslag
- Samtliga levererade produkter ska vara fria från samtliga salmonella serotyper.
- Så gott som alla UHM krav ID som kan hänvisas till kött och mjölk.
- Utökade djurskydds krav i enlighet med upphandlingsmyndigheten
- Kan ej dessa vi tillhör Göteborgs stads livsmedelsupphandling
- Bas och avancerad för samtliga djurslag

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	26
Nej	3

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

- Fick inga anbud! Vi samordnar upphandling inom flera kommuner inom Skaraborg- jag själv gör inte själva upphandlingen, därav mina vaga svar.
- Utbud och tillgång på ekologiskt kött motsvarar inte våra behov.
- Har just nu utvärderat en livsmedelsupphandling och vad jag märkt är att de stora grossisterna har det svårt att hitta produkter som uppfyller UHM's krav. I mitt tycke lite konstigt då man i branschen tillsammans med det offentliga arbetar för att öka andelen kött som uppfyller dessa krav.

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	23
Nej	0
Vet ej	6

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- Vi kommer ställa alla krav som finns i upphandlingsmyndighetens krav spec
- Upphandlingsmyndighetens hjälp/krav, extra kring utevistelse
- motsvarande de som ställdes förra gången eller skarpare.
- Det är i nuläget inte bestämt, beror på vilka verktyg som kommer att finnas för uppföljning
- Enligt nuvarande upphandling som genomfördes år 2015. Tilldelning 2015-08-14
- Troligtvis samma som tidigare
- Samma som denn gång
- I enlighet med upphandlingsmyndighetens krav
- Svenskt och på allt
- motsvarande de som ställdes förra gången eller skarpare.
- Vi följer Göteborgs stads riktlinjer och samverkar för att ställa rimliga krav i förhållande till pris.

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Det är viktigt att jobba för en bättre djurhållning för långbar utveckling.
- Svenskt viktigt för oss omsorg om djur antibiotika användning, tänker samma kring mejeri. Värna det svenska och öppna landskap
- Vi har politiska uppdrag att främja svensk livsmedelsproduktion.
- Vara kommun genomförde upphandlingen och vi deltog för delen färskt kött och charkprodukter tillsammans med 9 andra kommuner. Vara kommun upphandlade åt ytterligare tre kommuner, inklusive dem själva även djupfryst kött och köttprodukter, fisk och fågel.
- Tycker det är ett viktigt krav och strategiskt val
- Självkänt val

Örebro

Antal kommuner i länet 12
Antal kommuner som svarat 12

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	12
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

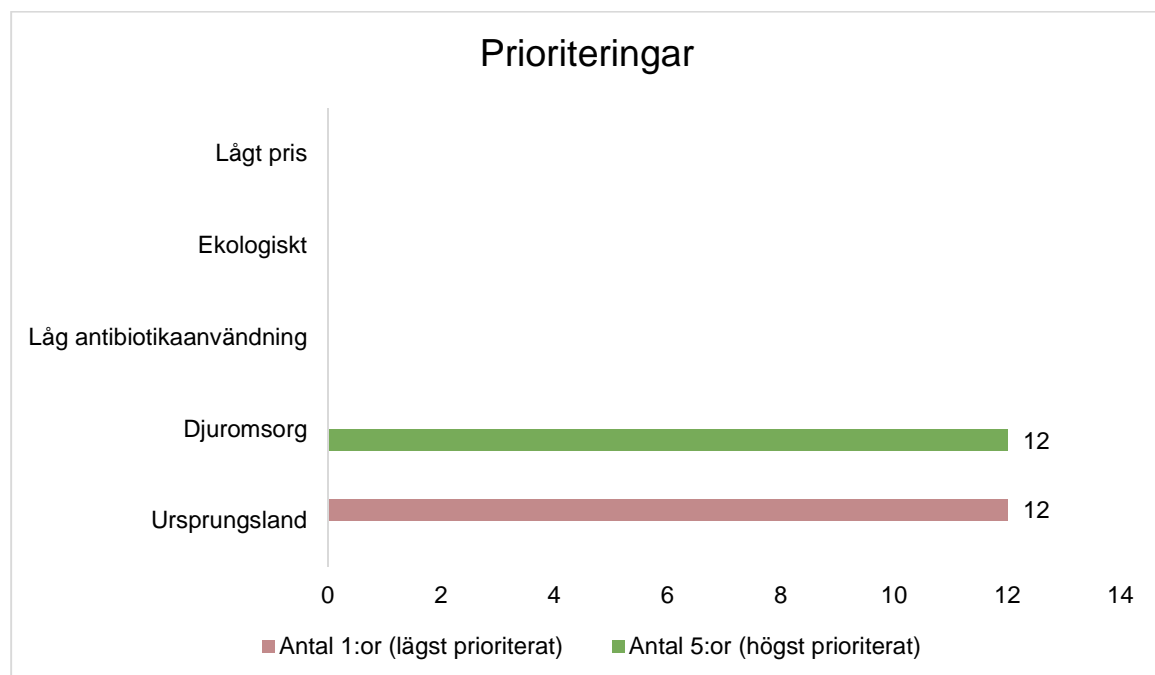
Ja	12
Nej	0

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	12
Nej	0

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

-

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	0
Nej	12

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

-

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	12
Nej	0

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	12
Nej	0
Vet ej	0

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	0
Nej	12

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Nej. Vi direktupphandlar inte livsmedel. Vi får tillgång till närproducerade produkter i alla fall genom väl utarbetad kravställan inom ramen för grossistupphandling. Metoden innebär generellt att vi har flera olika sortimentsspecifikationer där vi har lyft ut produkter/produktgrupper som vi vill låta utvärdera för sig. Och ingen friskrivningsklausul.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	12
Samordnad varudistribution	12
Upphandlingen delas upp i mindre delar	12
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	12
Annat, hur?	12

Kommentar annat, hur?

- Jag har att göra med 16 kommuner vars upphandlingar är organiserade i fem kluster där grossistupphandling och vissa mindre produktkategorier ingår. Dessa kompletteras med ett antal läsupphandlingar där varje kommun får välja vilka av upphandlingarna man vill delta i. Kommunklustren har olika förutsättningar, därav att jag kryssade i samtliga rutor ovan.

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskydds krav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	12
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskydds krav?

-

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	0
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskydds krav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	0
Nej	0
Vet ej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

-

13. Om ja på fråga 11, varför?

-

Östergötland

Antal kommuner i länet 13
Antal kommuner som svarat 10

Strategidokument

1. Har ni en inköspolicy, kostpolicy, strategidokument eller liknande för livsmedelsupphandling?

Ja	10
Nej	0

1a. Om ja, följer ni upp och utvärderar er inköspolicy, kostpolicy eller strategidokument kontinuerligt?

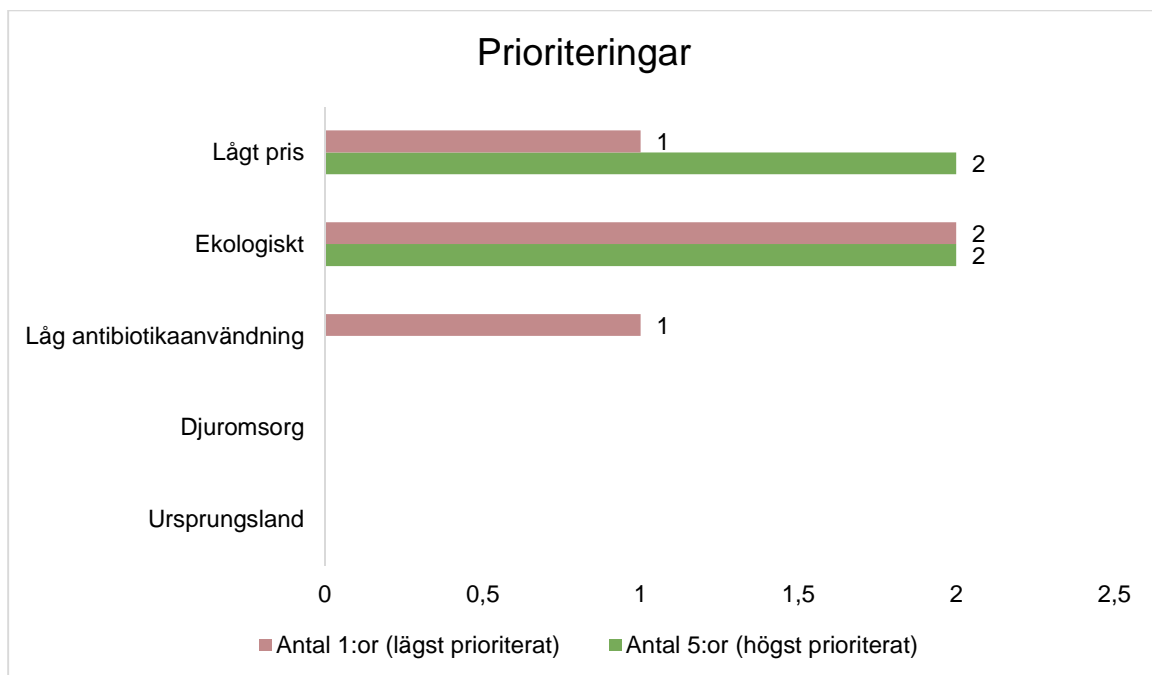
Ja	4
Nej	0
Vet ej	6

1b. Kopplar ni på något sätt samman er inköspolicy, kostpolicy eller ert strategidokument med någon form av tillväxtstrategi i kommunen/regionen?

Ja	1
Nej	0
Vet ej	9

Prioriteringar och önskemål

2. Vilka krav för levererat kött anser ni i kommunen/kommunerna vara viktigast att ta hänsyn till i en livsmedelsupphandling? Rangordna där 5 är viktigast och 1 är minst viktigt.

Kommentarer

-

3. Skulle du vilja ställa mer långtgående krav vid upphandling av kött?

Ja	9
Nej	1

3a. Vad hindrar dig och vilka specifika krav skulle du vilja ställa?

- Vi ska påbörja dialogmöten med närproducenter/uppöfdare för att se över vilka krav som är möjliga framöver

Politiskt stöd

4. Finns det ett uttalat politiskt stöd i kommunen/kommunerna för att ställa andra krav än pris i en livsmedelsupphandling?

Ja	5
Nej	3

Efterfrågan i kommunen

5. Upplever du att det finns en efterfrågan hos kommunens/kommunernas skolor och äldreomsorg att välja kött med hänvisning till djurvälstånd, miljö och klimat?

Ja	3
Nej	0
Vet ej	7

Lokal näringslivsutveckling och ökad konkurrens

6. Gränsen för direktupphandling är upp till 534 890 kronor per år enligt LOU. Använder ni er av den möjligheten när det gäller livsmedel, exempelvis livsmedel från mindre producenter eller närproducerade livsmedel?

Ja	3
Nej	7

6a. Om nej, har ni som ambition att använda er av det för att upphandla livsmedel i framtiden?

- Svårt, då Kommunens samlade inköp av livsmedel vida övertiger direktupphandlingsgränsen.

7. Arbetar ni på något av följande sätt för att underlätta för mindre leverantörer?

Logistiken upphandlas separat	0
Samordnad varudistribution	3
Upphandlingen delas upp i mindre delar	4
Har en tidig dialog med företag, inför upphandlingar, för att synkronisera behov och utbud	9
Annat, hur?	0

Kommentar annat, hur?

-

Tidigare upphandlingar

8. Har ni ställt djurskyddskrav i nivå med svensk lagstiftning i er senaste upphandling vad gäller köttprodukter?

Ja	10
Nej	0

8.1 Om ja på fråga 8, vilka djurskyddskrav?

- Upphandlingen utförs av Upphandlingscenter, Norrköping. Baskrav Hållbarhetskriterier Upphandlingsmyndigheten, samt KravID10416:1

9. I tidigare upphandlingar, anser du att det fanns ett utbud av olika köttprodukter som matchade er efterfrågan och de önskemål/krav ni hade?

Ja	3
Nej	0

10. Om nej på fråga 9, i vilken mån matchades inte efterfrågan och utbud? Vilka önskemål och vilken efterfrågan hade ni som inte kunde tillgodoses?

-

Kommande upphandlingar

11. I kommande upphandlingar, kommer ni att ställa några djurskyddskrav motsvarande svensk standard i er kommande upphandling av kött?

Ja	9
Nej	0
Vet ej	0

12. Om ja på fråga 11, vilka?

- 10416:1

13. Om ja på fråga 11, varför?

- Viktigt